

ԹՐԱՄՓ-ԷՐՏՈՂԱՆ
ՀԵՌԱԶԱՅՆԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՅՈՒԹԻՒՆ

Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Տանըլտ Թրամփի եւ Թուրքիոյ Նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողանի միջեւ տեղի ունեցած է հեռաձայնային հաղորդակցութիւն:

Երկու երկիրներու Նախագահները քննարկած են երկկողմանի յարաբերութիւնները, շրջանային եւ միջազգային զարգացումները:

Էրտողան հաստատած է Անգարայի պատրաստակամութիւնը՝ աջակցելու Ռուսիոյ եւ Ուքրանիոյ միջեւ պատերազմը դադրեցնելու համար դիւանագիտական բանակցութիւններու վերսկսման ջանքերուն:

ՎԱՆՍ ՆԱՄԱԿ ՅՂԱԾ Է ՌԻՏԱՅԻՒ

Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Տանըլտ Թրամփ յայտարարեց, որ Իրան «մօտ օրէն մեր յաղթանակներու ցուցակին վրայ պիտի ըլլայ, ճիշդ ինչպէս Վենեզուէլայի պարագային պատահեցաւ»:

Ան նշեց, որ Իրան «չափազանց ծանր պարտութեան» մատուած է:

Թրամփ ըսաւ, թէ Իրանի հետ պատերազմը մօտ օրէն պիտի աւարտի՝ աւելցնելով, որ Թեհրան ելեկտրականութեան մատակարարման ընդհատումներու հետեւանքով անօդաչու թռչող սարքերու արտադրութեան մէջ դժուարութիւններ կը դիմագրաւէ:

«Ուոլ Սթրիթ ճընըլը» հաղորդեց, որ ամերիկացի պաշտօնատարներ իրանցի ծայրայեղականներու հետ ուղղակի բանակցութիւններ կը վարեն՝ փորձելով աւելի լաւ դիւանագիտական արդիւնքներ ձեռք բերել եւ խաղաղութեան բանակցութիւնները վերականգնել:

Ամերիկեան օրաթերթը նշեց. «Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահ Ճէյ. Տի. Վանսի պատւիրակը կը փորձէ կարելիութիւնը Ուաշինկթընի եւ Թեհրանի միջեւ գտնելու բաւարար հասարակաց ենթահող մը, որ բաւարար կ'ըլլայ Նախագահ Թրամփիին համոզելու Իրանի վրայ յարձակում չղթայադրելու ետ կանգնելու»:

«Ուոլ Սթրիթ ճընըլը» աւելցուց, որ Վանս, Թրամփի ցուցմունքով, խաղաղութեան բանակցութիւններու վերականգնման ձգտող ջանքերու ծիրին մէջ հաղորդակցութեան մէջ է Իրանի Ազգային անվտանգութեան գերագոյն խորհուրդի քարտուղար Մոհսէն Ախտայիի հետ:

Ամերիկացի պաշտօնատար մը ամերիկեան «Աքսիոս» կայքին յայտնած է, որ Վանսի Ախտայիին յղած նամակը կը շեշտէ, թէ հարուածներէ խուսափելու նպատակը հետապնդող որեւէ բանակցութիւն հիւլեական թղթածորարի քննարկում կը պահանջէ:

«Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Տանըլտ Թրամփը Վանսի» Մոհսէն Ախտայիին նամակ յղելու քայլով խանդավառ էր», աւելցուցած է պաշտօնատարը:

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԱՐԳԻՒՆՔԸ ՊԻՏԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԻ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ԶՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ՕՐ

Իսրայէլեան ընտրութիւններուն պատմական որակուած մասնակցութեան բարձր համեմատութեան լոյսին տակ, Քնեսեթի ընտրութիւններուն Նախնական տըւեալներուն համաձայն, արաբական կուսակցութիւններուն 19 աթոռ

Շաբ.ը՝ Էջ 8

ՄԷՌԻՏԱԿԱՆ ԱՐԱՔԻԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱՌԱՋԱՐԿԱԾ Է ԻՐ ՏԱՐԱԾՔԻՆ ՄԷՁ ՌԱԶՄԱԿԱՅԱՆ ՍՏԵՂԾԵԼ

Մեւտական Արաբիան Թուրքիոյ իր տարածքին մէջ ռազմական ստեղծելու վերաբերեալ առաջարկ ուղարկած է: Թրքական «Հիւրիիթ» օրաթերթին համաձայն, անիկա կրնայ ձեւաւորուիլ Զաթարի մէջ Թուրքիոյ ունեցած ռազմականայնին օրինակով:

Զաթարի մէջ թրքական ռազմականայնը կը գործէ 2015 թուականէն ի վեր՝ երկկողմանի համաձայնագիրի հիման վրայ: Բաց աղբիւրներու տուեալներով՝ այնտեղ տեղակայուած են շուրջ 3000 թուրք զինուորներ: Անիկա կ'օգտագործուի միացեալ վարժանքներու եւ Զաթարի զինեալ ուժերու անձնակազմի պատրաստման համար:

Մեւտական Արաբիոյ

մէջ ռազմականայնի ստեղծման հարցը կրնայ քննարկուիլ թրքական խորհրդարանին կողմէ Թուրքիոյ, Մեւտական Արաբիոյ եւ Փաքիստանի միջեւ միացեալ պաշտպանութեան մասին Մեքքայի համաձայնագիրի վաւերացումէն ետք:

նի միջեւ միացեալ պաշտպանութեան մասին Մեքքայի համաձայնագիրի վաւերացումէն ետք:

Շաբ.ը՝ Էջ 8

ԱՐԱՄ Ա. ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՀԵՏ ԶՐՈՅՑ-ՀԱՆԳԻՊՈՒՄ ԼԻՔԱՆԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՁ

Կազմակերպութեամբ Լիբանանի հայոց թեմի Ազգային առաջնորդարանին, երեքշաբթի, 27 հոկտեմբեր 2026-ին, Երեկոյեան ժամը 7:30-ին, Ազգային առաջնորդարանի «Երջօ Սամուէլեան-Եռագոյն» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ զրոյց-հանդիպում մը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. վեհափառ հայրապետին հետ՝ նիւթ ունենալով «Հոգեւոր եւ ազգային արժեքներու վերակենսաւորման հրամայականը»:

Հանդիպումին ներկայ էին ներկայ երեսփոխաններ, Նախկին Նախարարներ, Ազգային երեսփոխաններ, Կեդրոնական եւ ազգային վարչութեանց անդամներ, քաղաքական երեք կուսակցութիւններու, միութիւններու, կառոյցներու, կազմակերպութիւններու, կրթական հաստատութիւններու, հայրենակցական միութիւններու ներկայացուցիչներ, քաղաքապետներ, թեմի հոգեւորականութիւնը, թաղապետներ, թաղականութեանց, կիրակնօրեայ վարժարաններու, դպրաց դասերու, տիկնանց յանձնախումբերու, լիբանանահայ վարժարաններու աւելի քան վեց հարիւր ներկայացուցիչներ:

Շաբ.ը՝ Էջ 3

«ԱԶԴԱԿ»-Ի ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԹԻՒԸ ԿԸ ՀՈՎԱՆԱԴՈՐԵՆ ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԿԱՐՊԻՍ ԵՒ ՄԱՐԱԼ ՄԻՃԵԱՆՆԵՐ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՎ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՎՑՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ՝

ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՌԻՆ,

«ՀԱՎԱՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
ԼՈՒԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԴԻՒՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԿԸ ԿԱՌՉԻՐՔ»

Գերմանիոյ մէջ տնտեսական գործակցութեան եւ դաշնակցային բարգաւաճման նախարար Ռիմ Ապլի Ռատովան երէկ առտու Պաապտիյի պալատին մէջ հանրապետութեան նախագահ Ժոզեֆ Աուրի հետ իր հանդիպումէն ետք յայտնեց. «Յառաջընթաց նշմարեցինք բարեփոխումներուն մէջ, որոնց վրայ կ'աշխատի Լիբանանի կառավարութիւնը, եւ մենք հիմա եւ ապագային պիտի աջակցինք այս մօտեցումին»:

«Զննարկումները լաւ էին, եւ Գերմանիան կը գորակցի ազդու պետական հաստատութիւններու կառուցման, թափանցիկութեան ու հաշուետւութեան ամրապնդման, փտածութեան դէմ պայքարին եւ բոլոր քաղաքացիներուն համար հիմնական ծառայութիւններու բարելաման», շեշտեց գերմանացի նախարարը:

«Մեր զարգացման համագործակցութիւնը կը կեդրոնանայ պետական հաստատութիւններու ամրապնդման, տնտեսական եւ աշխատանքային կարելիութիւններու ապահովման, ինչպէս նաեւ հաւանարտութիւններէն ու ճգնաժամներէն վնասուածներուն աջակցելու վրայ, յատկապէս հարաւային Լիբանանի մէջ:

«Լիբանանի մէջ կայուն խաղաղութիւնը անոր գերիշխանութեան ու տարածքային ամբողջականութեան նկատմամբ յարգանք կը պահանջէ, եւ անոր կայունութիւնը կարելի է Լիբանանի, շրջանի եւ եւրոպայի համար», Նշեց Ռատովան:

«Լիբանանեան բանակը երկրի կայունութեան համար հիմնական անկիւնաքար է, եւ պէտք է անոր աջակցի: ՖԻՆԻԼԻ-ի ապագայի քննարկման ոլորտին մէջ դատարկութեան ստեղծում չի կրնար ըլլալ», յայտնեց նախարարը:

Ռատովան նաեւ Նշեց. «Կը հետեւինք հարաւային Լիբանանի մէջ արծանագրուող զարգացումներուն, եւ այդ առնչութեամբ կապ կը հաստատենք իսրայելեան կառավարութեան հետ»:

Նախագահ Աուրի հանդիպումի ընթացքին շեշտեց, որ Լիբանան կը կառուի հաւանարտութիւններու կարգաւորման համար դիւանագիտական ու բանակցութեան լուծումներու՝ աւելցնելով. «Տեսական կայունութիւնը կարելի չէ միայն գիտնորական ուժով իրագործել»:

Նախագահը կոչ ուղղեց «բանակին եւրոպական աջակցութիւնը ամրապնդելու» եւ շեշտեց «աստիճանաբար շտապ օգնութիւններու փուլէն տնտեսական ու բարգաւաճման տեսական գործընկերութեան կառուցման անցնելու կարելորութիւնը»:

ԹԷՅՈՒՐ ԺՈՐՊԼԱԾ: «ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ
ԵՐԿԻՍՈՒԹԻՒՆԸ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ ԶԷ,
ԵՒ ԿԸ ՄԵՐԺԵՐՔ ԼԻԲԱՆԱՆԸ
ՆՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԷՋ ՆԵՐՔԱՇԵԼԸ»

Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար, Ժողովրդավարական հանդիպում երեսփոխանական պլոքի նախագահ Թէյմուր Ժոմպլար յայտնեց, որ Լիբանանի մէջ երկխօսութիւնը «տկարութիւն չէ, այլ՝ անհրաժեշտութիւն»:

«Անհրաժեշտ է ծայրայեղականութեան ու պառակտման դէմ կռուել չափաւորականութեան եւ մերժել Լիբանանը Նոր պատերազմի մէջ ներքաշելը», շեշտեց երեսփոխանը:

«Կուսակցութիւնը (Ընկերվար յառաջդիմականը, «Ա.») զօրակցեցաւ Իսրայելի հետ բանակցութիւններուն, սակայն շեշտեց, որ անհրաժեշտ է, որ այդ բանակցութիւնները յանգին շօշափելի արդիւնքներու՝ թշնամական արարքներու դադրեցման, լիբանանեան հողերէն Իսրայելի հեռացման եւ Լիբանանի գերիշխանութեան յարգման», Նշեց ան:

Ժոմպլար մերժեց Լիբանանի ներքաշումը «նոր պատերազմի մէջ, ըլլայ Իրանի կողմէ կամ որեւէ ներքին ուժի մը կողմէ»:

«Պատերազմի մերժումը որեւէ բաղադրիչ մասի դէմ չէ ուղղուած, այլ ազգային պատասխանատւութեան արտայայտութիւն է», ըսաւ երեսփոխանը:

«Պատերազմի եւ խաղաղութեան որոշումը պէտք է պետութեան ձեռքը ըլլայ, եւ զենքը բացառապէս անոր իշխանութեան տակ պէտք է ըլլայ», շեշտեց Ժողովրդավարական հանդիպում երեսփոխանական պլոքի նախագահը:

«Կայունութիւնը կը պահանջէ արդարութեան կիրարկում եւ քաղաքացիներուն ու անոնց պետութեան միջեւ վստահութեան վերականգնում», Նշեց Ժոմպլար:

ԹՐԻՓՈԼԻԻ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ
ՆՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Երիտասարդութեան եւ մարմնակրթութեան նախարարութիւնը յառաջ կը շարժի իր «Լիբանանի մէջ 2026-2030 թընականներու ազգային երիտասարդական ռազմավարութեան մշակում» նախագիծով՝ համագործակցելով ԵՈՒՆԻՍԵֆ-ի եւ ՄԱԿ-ի բնակչութեան հիմնադրամի հետ:

Ատոր հասնելու համար նախարարութիւնը սկսած էր «խորհրդակցութիւններու» շարքի մը 2026 թուականի փետրուարին մեկնարկած «Ազգային ուղի»-ի ծիրին մէջ, նախքան զայն ժամանակաւորապէս դադրեցնելը ապահովական կացութեան պատճառով:

Այժմ աշխատանքը վերստին սկսած է, եւ շուրջ 300 երիտասարդներ ու երիտասարդուհիներ հիւսիսային Լիբանանի համալսարաններէն, համայնքային կեդրոններէ, երիտասարդական միութիւններէն, հասարակական կազմակերպութիւններէն ու մասնագիտական հաստատութիւններէն, հաւաքեցան Թրիփոլիի Լիբանանեան հա-

մալսարանին մէջ՝ Նոր խորհրդակցական հանդիպումի մը համար:

Հանդիպումին, ինչպէս նաեւ յառաջիկայ նմանատիպ հանդիպումներուն նպատակը այն է, որ «ռազմավարութիւն»-ը արտացոլացնէ Լիբանանի երիտասարդներու եւ երիտասարդուհիներու իրականութիւնն ու ձգտումները՝ ստեղծելով տարածք, ուր անոնք կրնան արտայայտել իրենց կարծիքը, սահմանել իրենց առաջնահերթութիւնները եւ առաջարկել լուծումներ շարք մը ոլորտներու մէջ, որոնք կ'ազդեն

Շաբ.՝ էջ 6

ՖԱՐԱՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ
ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԱՅՑԵԼԵՑ
ՊԵՅՐՈՒԹԻ ՆԱԽԱՀԱՆԳԻՍ

Ֆրանսական խորհրդարանական պատուիրակութիւն մը այցելեց Պէյրութի նաւահանգիստ, ուր հանդիպում ունեցաւ Նաւահանգիստի վարչական խորհուրդի ընդհանուր տնօրէն Մարուս Նաֆիի հետ եւ քննարկեց նաւահանգիստի իրավիճակը, զայն արդիականացնելու հոլովոյթը եւ յառաջիկայ փուլին գործադրուելիք ծրագիրները, ինչպէս նաեւ ֆրանսական կողմին հետ գործակցութիւնը, ամրապնդելու եւ փորձառութիւններու փոխանակում կատարելու կարելիութիւնները, որոնք արդիականացման եւ զարգացման ծրագիրներուն համահունչ են:

Հանդիպումի աւարտին երկու կողմերը շեշտեցին գործակցութեան ոլորտներու ընդլայնման կարելորութիւնը՝ հաշուի առնելով Պէյրութի նաւահանգիստի զարգացման եւ անոր կարելիութիւններուն բարելաման համար առաջարկուող նախագիծերը, ինչպէս նաեւ առեւտուրի շարժման ու տեղական ու շրջանային տնտեսութեան մէջ անոր կարելոր դերը, որ կ'արտօնէ յառաջիկայ փուլին օգտուիլ ֆրանսական կողմին հետ համագործակցութեան գոյութիւն ունեցող կարելիութիւններէն:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

- ԾՈՅԻ շրջանէն բարձրաստիճան դիւանագիտական աղբիւր մը «Տիար» օրաթերթին. «Թրամփ պաշտօնական խոստում տուաւ երաշխաւորելու հարաւային Լիբանանի հողերէն իսրայելեան ուժերու ամբողջական հեռացումը, պայմանով որ Լիբանան ներքաշուի Արաբիանեան համաձայնութիւններու ուղի մէջ»:
- «ԼԵՊԱՆՈՆ ՖԱՅԼԶ»-ի տեղեկութեան համաձայն, «արաբ բարձրաստիճան պաշտօնատար մը լիբանանցի պաշտօնատարներուն փոխանցած է զգուշացում մը, թէ եթէ Լիբանանի դէմ իսրայելեան նոր պատերազմ մը ծագելուի ծանր պիտի ըլլայ՝ նկատել ունենալով այն ցուցանիշները, որոնք կ'ազդանա, թէ յառաջիկայ փուլին պիտի արձանագրուի մագլցում մը, որուն տարրողութիւնն ու սրութիւնը Լիբանանի միջեւ հիմա տեսածն աւելին է»:
- «ԼԵՊԱՆՈՆ ՖԱՅԼԶ» տեղեկացած է, թէ արեւմտեան զեկուցում մը հաւանական կը նկատէ, թէ Ռաշիսկընի շրջանային ու միջազգային թղթածըրարներով հետզհետէ աւելի զբաղուած դառնալը յանգեցնէ Լիբանանի նկատմամբ անոր հետաքրքրութեան նուազման, ինչ որ Լիբանանը կրնայ առանցքային պահու մը մէջ ձգել ամերիկեան աւելի ասիմանափակ հովանաւորութեան պայմաններու մէջ»:
- «ԱՆՊԱՐ» օրաթերթի տեղեկութիւններուն համաձայն, «ամերիկեան կողմին համար պահանջուածը հետաքննութիւններու եւ արդարադատական հետապնդումներու ամբողջացումով բարարարուիլը չէ, այլ ձեռնարկել աւելի ընդարձակ քայլերու՝ կապուած զենքի մենաշնորհին եւ այն ձեւին, թէ ապահովական ու դատական հաստատութիւնները ինչպէ՞ս կը վարուին Յըզպալլայի վերաբերող թղթածրարներուն հետ»:
- ԶԱՂԱԶԱԿԱՆ բարձրաստիճան աղբիւր մը «Նիտա Ռաթան» օրաթերթին. «Շէյխ Զասեմի հրապարակած հաղորդագրութիւնը «ազգային միասնական կամքէն անկախ շեղում մըն է եւ կատարուած իրողութիւն պարտադրելու ու Լիբանանին աւերէ բացի ոչինչ բերած արկածախնդրութիւններ հետապնդելու քաղաքականութեան շարունակութիւն»:
- ԼԱՄՏԵՂԵԱԿ աղբիւրներ «Ասաս»-ին. «Սկզբունքով եւ քաղաքական տրամաբանութենէն մղուած, այսօր չկայ երեսփոխան մը կամ խորհրդարանական պլոք մը, որ կը զօրակցի խորհրդարանի նստաշրջանը կրճատելով յաջորդ ամրան ընտրութիւններ կատարելուն. Անոնք չեն զօրակցիր զուտ եսասիրական պատճառներով, որոնք կապուած են գոյութիւն ունեցող սթաթիս քոյի պահպանման»:
- «ԱՆՊԱՐ» օրաթերթի տեղեկութիւններուն համաձայն, «ամերիկեան պատժամիջոցներու ենթակայ հաւանական անուանացանկը կրնայ ներառել քաղաքական եւ ապահովական ներկայ ու նախկին պատասխանատուներ, որոնք Յըզպալլայի անմիջական շրջանակէն դուրս են, սակայն Ռաշիսկընի կարծիքով, նպաստած են խոչընդոտելու որոշումներ կամ քայլեր, որոնց գործադրութիւնը Ռաշիսկընի կը պահանջէ»:

Շաբ.՝ էջ 8

ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ
ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ
ՓՈՐՁԱՔԱՐԸ

25 հոկտեմբեր 2026-ին Հայաստանի 21 համայնքներու մէջ տեղի ունեցան տեղական ինքնակառավարման մարմիններու (ՏԻՄ) ընտրութիւններ: Համայնքները քաղաքներ եւ գիւղեր են, որոնք վերջին տարիներուն որդեգրուած օրէնքին հիման վրայ, քաղաքի մը կամ աւանի մը շուրջ համախմբումով կը կազմեն խոշորացուած տեղական կառավարման շրջանակ մը: Համայնքներու խոշորացումը կը կատարուի սկզբունքով տեղական պիտոններու միացումով աւելի նպատակայարմար գործունեութիւն ունենալու նպատակով, սակայն գործնականին մէջ նկատելի են իշխող ուժին ի նպաստ հաշարկներ:

21 համայնքներէն 19-ին մէջ ընտրութիւնը կատարուած է համամասնական ընտրակարգով, երկու փոքր ու առաւելաբար ոչ հայերով բնակուած համայնքներու մէջ՝ մեծամասնական ընտրակարգով: Համամասնական համակարգով ընտրուած աւագանիին մէջ (քաղաքապետական խորհուրդ) անցումային շէմը կուսակցութիւններու համար 4 առ հարիւր է, կուսակցութիւններու դաշինքներու համար՝ 6 առ հարիւր: Օրէնքը կը պարտաւորեցնէ աւագանիին մէջ առնուազն երեք ուժերու առկայութիւնը, ինչ որ կրնայ պատճառ դառնալ 4 կամ 6 տոկոս ջաղթահարած ուժերուն ներառման աւագանիի կազմին մէջ: Հիկ համայնքներու մէջ (Արմաւիր, Ախուրեան, Վարդէնիս, Վայք եւ Գառնի) թեկնածու առաջադրած էր միայն քաղաքացիական պայմանագիր (ԶՊ) կուսակցութիւնը: Մասնապարագային ընտրողները պէտք է որոշէին կողմի եւ դէմի միջեւ: Բնականաբար ԶՊ-ն յաղթեց մեծ համեմատութեամբ:

Վեց համայնքներու մէջ ընտրութեան մասնակցած են երկուքական քաղաքական ուժեր, եօթը համայնքներու մէջ՝ երեք, իսկ չորս համայնքներու մէջ՝ չորս քաղաքական ուժեր: Զաղաքական ուժերու մասնակցութեան այս պատկերը կը վկայէ տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտրութեան նկատմամբ հետաքրքրութեան պակասին մասին: Բոլորին յիշողութեան մէջ թաւմ են նախորդ ընտրութիւններուն ընդդիմադիրներու յաղթանակէն ետք կատարուած ձերբազրութիւնները, մինչեւ իսկ ընտրուած համայնքապետի մը սպանութիւնը:

Այս ընտրութիւններու նախօրեակին ես պակաս չէրան հետապնդումները եւ ձերբազրութիւնները. շարժադիթը կամ պատրուակը ընտրակաշարքի բաժանումն է, ասօրինի լուծումներու կամ նկարահանումներու հիման վրայ:

Առաջին անգամ գործադրուեցաւ յունիս 7-ի ընտրութենէն ետք նախորդ Ազգային Ժողովին որոշումը Հայաստանէն դուրս բնակող հայրենակիցներու քուէարկելու իրաւունքին մասին. անոնք ընտրութեան նախորդող 730 օրերէն 366 օր պէտք է գտնուած ըլլան Հայաստանի մէջ ընտրացուցակներուն մէջ ներառուելու համար: Հազարաւոր քաղաքացիներու անունները ընտրացուցակներէն:

Բացի մէկէն (Ստեփանաւան) մնացեալ բոլոր համայնքներուն մէջ Զաղաքացիական պայմանագիրը յաղթանակ արձանագրեց, ապահովելով համայնքապետի պաթը: Բնականաբար համայնքային խորհուրդներուն մէջ ընտրութեան մասնակցած ուժերը պիտի ունենան փոքրամասնական ներկայացուցիչներ: Փաստ է սակայն, որ վարչակազմի ազդեցութեան գործարկման նպատակով Զաղաքացիական պայմանագիր կուսակցութիւնը իր ցանցերը կը տարածէ հանրապետութեան բոլոր շրջաններուն մէջ:

ՀՀ Դաշնակցութիւնը մասնակցեցաւ այս ընտրութիւններուն առանձին (ոչ դաշինքով) հինգ համայնքներու մէջ: Արդիւնքները, որոնք տասը առ հարիւրէն տասնհինգ առ հարիւրը գերազանցող թիւեր ցոյց կու տան, յուսադրիչ են: Անհաւասար պայմաններու տակ՝ ձերբազրութիւններ, սպառնալիքներ եւ վարչական միջոցներու բացայայտ կիրարկում, նման արդիւնքի ապահովումը քաջալուրական է: Ընդ պէտք է շարունակուի, յաջորդ հանգրուանին ընդարձակելով մասնակցութեան աշխարհագրութիւնը:

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտրութիւնները պէտք չէ քաղաքականացուին: Ընտրութեան տեղական բնոյթը, իւրաքանչիւր համայնքի առանձնայատուկ պայմանները եւ պահանջները, անոնց զարգացման հետ կապուած խնդիրները միշտ ալ գործող իշխանութեան համար աժան ժողովրդականութիւն ձեռք բերելու հնարաւորութիւն կը ստեղծեն: Շռայլ խոստումներ կ'որուկին, որոնք սակայն ընտրութենէն ետք կը մոռցուին: Ընդդիմադիր ուժերը խաշարութեամբ պէտք է հետեւին տրուած ուղատուներուն կատարման ընթացքին, գործող իշխանութիւններուն համատարած սուտերը երեսն հանէն եւ լուսաբանեն հանրային կարծիքը:

Հայաստանի գործող իշխանութիւնը կը յուսայ ժողովրդային լայն համամտութեան պատրանք ստեղծել, գործադրել կարենալու համար միայն փոքրամասնութեան մը զօրակցութիւնը վայելող ծրագիրները:

ՏԻՊՈՂԱՆ ԴԻՊԼՈՄԱՆ

ԱՐԱՄ Ա. ՎԵՀԱՓԱՌ-ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՀԵՏ ԶՐՈՅՑ-ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Շարունակում Ե. Էջեն

Բացման բարի գալուստի իր խօսքին մէջ Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Շահէ արք. Փանոսեան՝ յանուն Ազգային իշխանութեանց ողջունելէ ետք վեհափառ հօր ներկայութիւնը, ըսաւ, որ տոյն հանդիպումը շարունակութիւնն է «Սփիւռքի տարուան» առթիւ Ազգային առաջնորդարանին մէջ սկիզբ առած գրոյցի մը, որ կը միտեր մեր ժողովուրդը հրաւիրել նոր զարթօնքի, որպէսզի նոր ճիգով ու աշխատանքով մեր կեանքէն ներս նշմարուող ընդհանուր նահանքը զսպուի ու դարերու ճիգով կերտուած մեր հոգեւոր ու ազգային կեանքին նկարագիրը պաշտպանուի:

Սրբազանը դիտել տուաւ, որ հանդիպումը կը միտի հաւաքական մտասեւեռումի նկիւր դարձնել մեր կեանքի անհրաժեշտութենէն բխող հրամայական մը, որ հաւասարապէս կը վերաբերի Յայ Եկեղեցւոյ, մեր կրթական, մշակութային, բարեսիրական, ընկերային, մարզական ու քաղաքական կառոյցներուն ու միաւորներուն, հայ ընտանիքին, հայ ծնողքին, հոգեւորականին, մտաւորականին, աշխարհականին, ժողովականին, հաւատացեալին ու յանձնառու իւրաքանչիւր գիտակից անհատի: Ան շեշտեց, որ մեր դարաւոր պատմութեան ընթացքին ազգն ու կրօնը հայ ժողովուրդին համար եղած են մեր ազգային միութիւնը երաշխաւորող տարրերը: Հետեւաբար, միասին խորհելու, միասնաբար ախտաճանաչումներ կատարելու եւ միասնական լուծումներ առաջադրելու պահանջը կը բխի մեր հաւաքականութեան կեանքը առողջ ու արդիւնատու վիճակի մէջ տեսնելու հրամայականէն:

Ուստի, սրբազանը հաստատեց, որ այսօր, Լիբանանի մէջ ու սփիւռքի տարածքին, մեր Եկեղեցին ու մեր կառոյցները, իրենց գիրենց վերստին կենսունակ դարձնելու խնդիր ունին, հետեւաբար, անհրաժեշտ է, որ հրապարակաւ այդ մասին խօսուի, որպէսզի հոգեւոր ու ազգային ընդհանրական հարցերու շուրջ մեր համայնքը դարձեալ համախմբելու, մեր կրթական, մշակութային, բարեսիրական, ընկերային, մարզական ու քաղաքական կառոյցներու գործունեութիւնը աշխուժացնելու գործին լծուինք եւ մեր աշխատանքով հաստատենք, որ հայրենիքէն դուրս հասակ առնող մեր զաւակներն ալ պիտի շարունակեն մնալ պահանջատէր ու իրենց կեանքը վարել մեր պատմութեան հաւատարմութեամբ, սեփական աւանդոյթով ու մեր ազգային իտելալներով:

Այնուհետեւ խօսք առաւ «Ազգակ» օրաթերթի տնօրէն Շահան Գանտահարեանը, որ դիտել տուաւ, թէ «Հոգեւոր եւ ազգային արժեքներու վերականգնումն հրամայական»-ը թեման այժմեական եւ հրատապ կը ինչէ ներկայ մեր ժամանակներուն ու համաշխարհային բնոյթ եւ տարողութիւն ստացած է սփիւռքի տարածքին, ուր քաղաքական իրադարձութիւնները գլխիկոր կը ջըրջեն իրավիճակները՝ աշխարհը ներքաշելով մէկ ծայրայեղութենէ միւսը հակազդեցութեան գործունեութիւնը յատկանշուող երեւոյթներու անվերջանալի շարքի մէջ: Ան ըսաւ, որ այսօրուան բաց համակարգը կը քննարկէ ամէն ինչ, իսկ Արիեստական բանականութիւնը՝ իր ընծայած հսկայական դիւրութիւններով եւ անվճար ծառայութիւններով, դրականին առջնորդ, յաճախ կ'օգտագործուի նաեւ արժեքներու հարուածման ընդհանուր քաղաքականութեան կողմէ՝ աւելցնելով, որ փոխուող եւ հարուածուող այդ արժեքները կրօնական են, համամարդկային եւ ազգային:

Շ. Գանտահարեան ըսաւ, որ այսօրուան հաղորդակցական փոխադարձութիւնը ցանցային եւ հորիզոնական, իսկ հաղորդակցութիւնը՝ արտայայտուելու եւ հասանելի ըլլալու հարթակները ազատօրէն կը հաստ բոլոր տեսակի կարմիր գիծերը՝ ջնջելով աշխարհագրական բոլոր սահմանները:

Ան նկատել տուաւ, որ արժեքափոխութեան նպաստող այս դրուածքը կը հակադրուի մեր հոգեւոր թէ ազգային կառոյցներու գործնականօրէն ու կառուցուածքին՝ աւելցնելով, որ մեր մօտ՝ Եկեղեցւոյն թէ հասարակական առումներով, ներհաստատութեան կեանքին մէջ ազատ են, ժողովական հաւաքական դրութիւնը՝ որոշուած հաւաքականօրէն, եւ կառոյցները կանոնադրուած վարեն վեր ընթացող ժողովներով, սակայն կառոյցի գրուածքը բրգածէ եւ, որ ունի իր տրամաբանութիւնը եւ իրաւամբ կ'իմաստատորէ եկեղեցական թէ ազգային եւ մշակութային մեր կազմակերպութիւններու աշխատանքի ձեւը: Այլապէս կ'իմաստագրուին կազմակերպ հաւաքականութիւն ըլլալը, որոշումներ կայացնելը եւ անոնց վերահսկելու գործիքակազմը:

Շահան Գանտահարեան յայտնեց, որ մեր հաւաքական կեանքի այս ուղղահայեացութիւնը հակադրուած է ցանցային հորիզոնական այսօրուան փոխադարձութեան, որ կը մերժէ կառուցակարգուածը, կարգն ու կանոնը ու փոխանակ դարերէն ժառանգուած խորհուրդը նորոգելու ու արդիականացնելու, կը ձաղկէ ինքնութիւնը, կը ստուերէ ազգային ու հոգեւորը՝ իբրեւ թէ բոլորովին կերտուելու համար նորը: Այսպէս, յիշեցնելով, թէ այս ահապակցը տարբեր առիթներով ինչեղանց է վեհափառ հայրապետը ժողովներով, քարոզներով, յայտարարութիւններով, նաեւ վերջին երկու տարիները յաջորդաբար նուիրելով մեր անանդութիւններուն եւ արժեքներուն՝ ան յայտնեց, թէ Արամ Ա. վեհափառը ոչ միայն ինչեղանց է ահապակցը, այլ նաեւ համաշխարհային թէ ազգային հայեցակարգերով վերլուծած է արժեքափոխութեան այս ընթացքի հոլովոյթը, վեր առած անոնց նշանակութիւնը ինչպէս մարդկութեան, այնպէս նաեւ մեր ազգին համար: Շ. Գանտահարեան յայտնեց, որ այս հայեցակարգային եկեղեցական շրջագիծերէն անդին ընդգրկած են ազգային գոյութեան, պետականութեան, մշակութային ժառանգութեան եւ հայ ժողովուրդի հաւաքական պատասխանատուութեան հարցերը ու այդ բոլորին մէջ գիտական մեթոտներով հիմնաւորուած է, որ անանդութիւնը կենսունակ է ոչ թէ այն պատճառով, որ ինչ է, այլ որովհետեւ յաջողած է իմաստ հաղորդել ներկային եւ ուղղութիւն տալ ապագային: Ան շեշտեց, որ վերակենսաւորումը կ'ենթադրէ նոր ռազմավարութիւն եւ նոր աշխատելանք, ի պահանջէ հարկին՝ նոր կառուցակարգումներ, նպատակ ունենալով մեր համայնքային կազմակերպ կեանքը արդիականելու դարձնել եւ կեդրոնական հանգամանք ունեցող լիբանանահայութեան երթը ապահովագրել հոգեւոր-ազգային արժեքային երաշխիքներով՝ աւելցնելով, թէ ապահովագրումը կ'ենթադրէ վտանգներու եւ արկածներու հետեւանքներու դիմակայում: Վտանգուած է մեր ինքնութիւնը:

Յիշեցնելով, թէ հոկտեմբերին կը նշուի Թարգմանչաց տօնը, Ուստի ան դարձած է մեր ինքնութեան պահպանման ու փրկութեան, մեր լինելութեան եւ ազգի շարունակականութիւնը խորհրդանշող ամիս՝ Շահան Գանտահարեան ըսաւ, որ առ այդ, այս հաւաքը հոկտեմբերին մէջ կայացնելն ալ իբրեւ խորհուրդ կը կապուի այդ տօնին: Թարգմանչացը հաւատքի, աս-

տուածային տեսիլքի առջնորդ համազգային կամքի դրսեւորում է օրուան համաշխարհային համակարգերու միջեւ հաւասարակշռութիւնը պահպանելու եւ մշակութային ինքնուրոյնութեան նուաճումով ազգը փրկելու: Ան յայտնեց, որ Արամ Ա. վեհափառ հայրապետը, Թարգմանչաց տօնի այս տարուան խորհուրդը բանաձեւած էր Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի հոգեւոր եւ Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի մշակութային յեղափոխութեամբ, որուն մէջ հոգեւորը, ազգայինն ու մշակութայինը դարձած են մէկ ամբողջութիւն, գոր պառակտելու ներքին եւ արտաքին քանդիչ ուժերու փորձերը պարտութեան մատուած են միայն այն ժամանակ, երբ մեր ժողովուրդը գիտակից կեցածք ցուցաբերած է իր պատմութեան հանդէպ եւ կառչած մնացած է լուսաւորեան ու մաշտոցեան հոգեւոր ու ազգային յեղափոխութիւններուն:

Այնուհետեւ, իր հայրական խօսքը ներկաներուն ուղղելով, վեհափառ հայրապետը դիտել տուաւ, որ իր խօսքը քարոզ, պատգամ կամ դասախօսութիւն չէ, այլ ներկաներուն հետ զրոյց: Ան յիշեց, թէ սրահ մուտք գործելու պահուն, գեղեցիկ ու զօտեակնդիչ երեւոյթի մը հանդիպած է՝ տեսնելով, որ զաղութ բոլոր կառոյցներուն եւ մարմիններուն ներկայացուցիչները համախմբուած են միասին: Վեհափառը փափաք յայտնեց, որ այս երեւոյթը յաճախ կըրկուի մեր բոլոր հանդիսութիւններուն եւ ձեռնարկներուն՝ դիտել տալով, որ որքան միասին մտածենք, միասին գործենք եւ միասին ծառայենք՝ որպէս համայնք անելի հզօր կը դառնանք ու մեր շրջապատը Լիբանանի մէջ աւելիով յարգալից մօտեցում կ'ունենայ մեր համայնքին նկատմամբ:

Ան լուսարձակի տակ առաւ երեք կետեր, որոնց պրիսմակէն դիտելով պէտք է ընկալել իր արտայայտութիւնները.

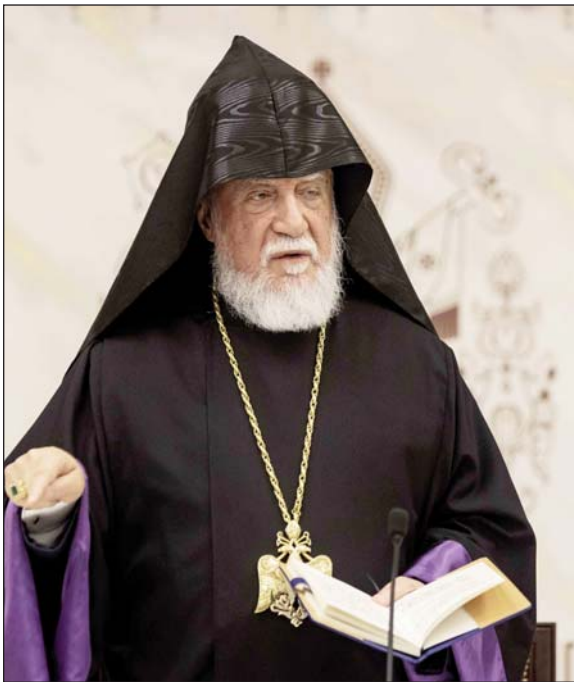
- 1.- Սփիւռքը հրամայական կարիքը ունի վերակազմակերպումի, այս մասին վերջին 3-4 տարիներուն խօսուած է, եւ այս գործընթացը պէտք է շարունակել:
- 2.- Սփիւռքը անհրաժեշտ կարիքը ունի նոր ռազմավարու-

տագիտութիւնը, մասնաւոր արհեստական բանականութիւնը, որ եթէ ճիշդ ու ազդու ձեւով գործածուի, քրիստոնեական դաստիարակութեան բնագաւառներէն ներս, կրնայ տեսակաւոր կարելիութիւններ ընծայել մեզի:

Անդրադառնալով **ծխային շրջաններու** կազմակերպական վիճակին՝ վեհափառը ըսաւ, որ եկեղեցին ծուխն է եւ հետեւաբար, իւրաքանչիւր ծուխ, իր քահանայ հայրով, թաղականութեամբ եւ առնչակից մարմիններով, պէտք է ինքզինք կազմակերպելու եւ կառավարելու պատրաստակամութիւնը ունենայ ու իր տնտեսական կարիքներուն համար միջոցներ որոնէ:

Գ) Խօսելով **հայեցի կրօնութեան ոլորտի** մասին, վեհափառը կարեւորութեամբ ընդգծեց հայ դպրոցին անփոխարինելի դերակատարութիւնը եւ հայ դպրոցին ունեցած կեդրոնական տեղն ու դերը համայնքի կեանքէն ներս: Ան շեշտեց, որ հայ աշակերտին տեղը հայ դպրոցն է: Հարց տալով, թէ ինչո՞ւ հայ աշակերտը օտար դպրոց պիտի յաճախէ եւ մեր վարժարանները ինչո՞ւ ետ կը մնան օտար վարժարաններէն, վեհափառը

թեան, եւ այս մասին պիտի խօսուի Ազգային ընդհանուր ժողովին:

3.- Լիբանանի հայութիւնը միշտ նկատուած է սփիւռքահայութեան ողնախիւղ, եւ այս իրողութիւնը անցեալ չէ, այլ՝ մեր ներկան է եւ պէտք է ըլլայ:

Վեհափառ հայրապետը շեշտեց, որ մեր գործով ու համայնական կեանքին մեր բերած մասնակցութեամբ պէտք է փաստենք, որ Լիբանանի հայութիւնը ինչ որ էր անցեալին որպէս համայնք, նոյնն է այսօր եւս, հակառակ 50 տարիներու ընթացքին մեր տեսած տեսակաւոր տագնապներուն ու ապրած դժուարութիւններուն:

Ա) Անդրադառնալով **հոգեւոր մարզին**, կաթողիկոսը փափաք յայտնեց, որ մեր եկեղեցիները միշտ լեցուն ըլլան մեր ժողովուրդի զաւակներով: Ան նշեց, թէ մեր եկեղեցիներուն մէջ պէտք է միշտ պատարագ մատուցուի, ու աւանդական մեր ծեսերը պէտք է լիովին կատարուին՝ ժողովուրդին մասնակցութեամբ: Ան ըսաւ, որ եկեղեցին վայր չէ, այլ՝ ժողովուրդին իսկ է: Յիշեցնելով, թէ եկեղեցին ժողովուրդին տանելու գործը հոգեւորականին կոչումն է, Արամ Ա. նշեց, որ հոգեւորականը, իրեն վստահուած աշխատանքին տրամադրած իր նուիրումի որակով իր գործը կը վերածէ ծառայական առաքելութեան: Ան շեշտեց, որ քարոզները պէտք է ըլլան կարճ, բովանդակալից ու հասկնալի: Արամ Ա. կաթողիկոս ըսաւ, որ այսօր, մեր բոլոր թեմերը կարիքը ունին նոր քահանայ հայրերու, եւ թեկնածուները պէտք է պատրաստուին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան դպրեմանքէն ներս, եւ որպէսզի քաջալերենք ծխային շրջաններու մէջ եղող հոգեւոր ծառայութեան միտում ունեցող երիտասարդները, պէտք է նախ անհրաժեշտ տնտեսական կարելիութիւններ յստակացնենք մեր հոգեւորականներուն եւ այնուհետեւ ակնկալենք, որ անոնք իրենց ծառայութիւնը տանին բարձրագոյն աստիճանի՝ գիտակցութեամբ, նախանձախնդրութեամբ ու նուիրածութեամբ:

Բ) Խօսելով **քրիստոնեական դաստիարակութեան** եւակն հարցին մասին, վեհափառը յիշեցուց, որ հոգեւոր արժեքները մեզի կու գան մեր Եկեղեցւոյ փորձառութենէն. հետեւաբար, անոնք պէտք է արտացոլան մեր ժողովուրդի համայնական եւ անհատական կեանքէն ներս: Ան ցուց մատնանշեց, որ այսօր մեր վարժարաններէն ներս կրօնի դասաւանդումը սկսած է նահանջել, որովհետեւ մեր դասապահները շատ խճողուած են պետական կրթական ծրագիրներուն պարտադրած պայմաններով: Ուստի, ան շեշտեց, որ դպրոցներէն ներս քրիստոնեական դաստիարակութեան մթնոլորտը պէտք է պահպանուի եւ այս ծիրէն ներս, շատ կարեւոր նկատել կիրակնօրեայ վարժարաններու դերակատարութիւնը, որովհետեւ ինչ որ դպրոցները չեն կրնար ընել հասկնալի պատճառներով, կիրակնօրեայ վարժարանները կ'ընեն բնական ձեւով: Ուստի, կաթողիկոսը անհրաժեշտ նկատեց բոլոր եկեղեցիներէն ներս ունենալ կիրակնօրեայ վարժարան եւ այս ուղղութեամբ կարեւոր համարեց քահանայ հայրերուն ունենալիք դերակատարութիւնը, որոնք, գործակցելով իրենց շրջանի վարժարաններու տնօրէններուն հետ, պէտք է կազմակերպեն կիրակնօրեայ վարժարաններ:

Շարունակելով իր խօսքը՝ վեհափառը ըսաւ, որ մենք պէտք է առաւելագոյն չափով օգտագործենք նաեւ ներկայ արհես-

շեշտեց, որ կարելոք դպրոցին արտաքին տեսք չէ, այլ՝ որակն ու կոչումը, եւ կոչ ուղղեց բոլոր ծնողներուն, թելադրելով, որ իրենց զաւակները յանձնեն հայ դպրոցին եւ վստահին անոր միջոցաւ տարուող հայակերտումի եւ մարդակերտումի առաքելութեան:

Դ) Շարունակելով իր խօսքը, Արամ Ա. կաթողիկոս նկատել տուաւ, որ **սփիւռքի վերակազմակերպման քննարկումներու շրջագիծին մէջ յատուկ կարեւորութիւն պէտք է տրամադրել մեր բոլոր կառոյցներու վերակազմակերպումն ու վերակենսաւորումը հետապնդող ճիգերուն**: Իբրեւ անհատ եւ մասնաւոր՝ որպէս կառոյցներ, միշտ հաւատարիմ մնալով մեր արժեքներուն եւ մեր ինքնութեան, պէտք է մեր կանոնադրութիւնները, մեր մօտեցումները եւ մեր աշխարհայեացքը վերատեսութեան ենթարկենք, որպէսզի մեր աշխատանքը համապատասխանէ ներկայ կեանքի պայմաններուն ու կարիքներուն:

Ե) Յատկապէս խօսելով մեր կեանքէն ներս գործող **բարեսիրական միութիւններուն** մասին, վեհափառը հաստատեց, որ անոնք միշտ սքանչելի աշխատանք տարած են ու կը շարունակեն տանիլ, եւ յոյս յայտնեց, որ բոլորը, իրարու հետ գործակցելով, կարիքներն ու առաջնահերթութիւնները ճշդելով կատարեն այս առանցքային աշխատանքը:

Չ) Խօսելով **Լիբանանի պետական շրջանակներուն** հետ մեր համայնքին ունեցած կապի մասին, վեհափառ հայրապետը շեշտեց, որ Լիբանանը համայնքային երկիր է. հետեւաբար պատկան կառոյցներէն ներս հայերը, իբրեւ անհատ եւ երկիրը գոյաւորող կարեւոր համայնք, իրենց դերակատարութիւնն ու մասնակցութիւնը պէտք է բերեն լիբանանեան կեանքի զանազան ոլորտներուն՝ միշտ համարաւոր մնալով իրենց համայնքային պատասխանատուներուն մօտ ու միշտ յիշելով, որ մեր համայնքը կը ներկայացնեն ու մեր շահերը կը պաշտպանեն:

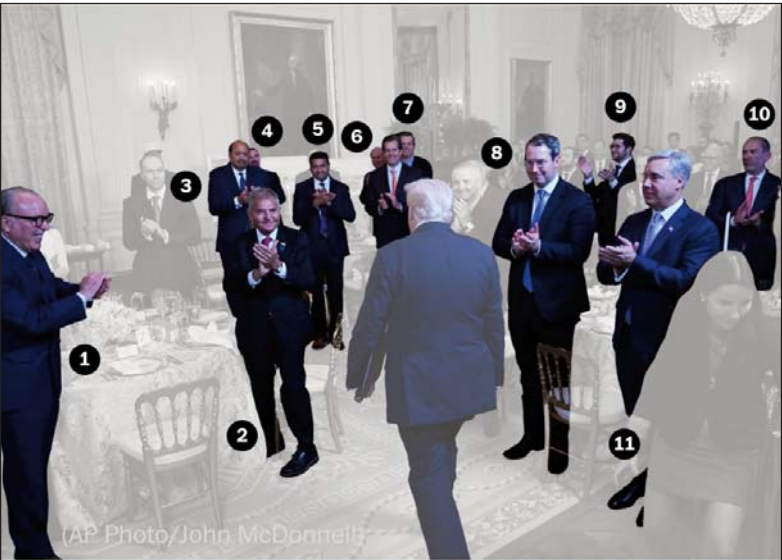
Այս առթիւ, վեհափառը ողջունեց հայ քաղաքական երեք կուսակցութիւններու միջեւ շարունակուող գործակցութիւնը եւ ուրպիսութիւն յայտնեց, որ անոնք լծուած են մեր համայնքի երեսփոխանական պլոքը վերականգնելու եւ վերակազմակերպելու կարեւոր աշխատանքին:

Ակնարկելով զաղութիւն **մշակութային աշխուժ** կեանքին՝ վեհափառը ողջունեց ստեղծուած աշխուժութիւնն ու վերջին շրջանին կազմակերպուած մեծաթիւ ձեռնարկներու երեւոյթը. կարեւոր նկատելով մշակութային կեանքին եռանդը, թելադրեց, որ աշխատանքը շարունակուի նոյն ոգով:

Եզրափակելով իր խօսքը՝ կաթողիկոսը յոյս յայտնեց, որ լիբանանահայութեան ու մեր բոլոր զաղութներուն կեանքը վերականգնումէն ընթանայ դէպի դերակատարութիւնն ու կոչ ուղղեց, որ բարերար ձեռքերը նկատաւէ կարելի օժանդակութիւն տրամադրեն մեր կառոյցներուն: Ան իր ջերմ գնահատանքը նաեւ յայտնեց առաջնորդ սրբազան հօր, Ազգային իշխանութեան ու յարակից մարմիններուն, մեր երեք կուսակցութիւններուն, բարեսիրական, մշակութային, մարզական ու հայրենակցական միութիւններուն, բոլորին թելադրելով, որ հաւաքական ճիգով մեր համայնքին վերաբերող աշխատանքը համադրեն եւ միասին գործեն՝ վստահ ըլլալով, որ միասին, անելի ազդու եւ անելի զօրեղ կ'ըլլանք Լիբանանի մէջ ու ամէն տեղ:

Երեկոյթը փակուեցաւ վեհափառ հայրապետի «Պապականիչ» աղօթքով:

ԱՐՏՕՆԵԱԼ ՓՏԱԾՈՒԹԻՒՆ

President Donald Trump greeted attendees at a White House dinner held in October 2025 to highlight the ballroom construction project.

1 Jose “Pepe” Fanjul Florida Crystals \$1M	5 Shyam Sankar Palantir \$10M	9 Brandon Lutnick \$2.5M
2 Isaac Perlmutter Family Foundation \$20.3M	6 Jeff Yass \$5M	10 Jeff Miller \$1M
3 Fred Humphries Microsoft \$10M	7 Cameron & Tyler Winklevoss \$5.1M	11 Horacio Rozanski Booz Allen Hamilton \$2.5M
4 Nick Ammann Apple \$25M	8 Lance West Comcast \$7.5M	

Note: Executives are shown with donation amounts from their companies. Donations are rounded to the nearest \$100,000.

ESLIE SHAPIRO / THE WASHINGTON POST

Միայն միլիոններ վճարե ե գերծ կը կացուցուիս դատական հետապնդումներ: Անշուշտ փտածութիւնը փոքր երկիրներու մէջ կ'ըլլայ սահմանափակ, իսկ մեծ երկիրներու մէջ՝ անսահման: Թափանցիկութեան, ժողովրդավարութեան, արդարութեան եւ մարդկային իրաւունքներու մասին ճառող երկիրները կը դատապարտեն այլոց փտածութիւնը, բայց գործնապէս իրենք այդ երեւոյթին վարդէտներն են: Washington Post թերթը ամսնակագրին հրապարակեց յօդուած մը, որմէ կը ներկայացնենք հատւածներ:

Ն.

Գաղտնի փաստաթուղթերը կը բացայայտեն, թէ որո՞նք են Թրամփի պարահանդեսային դահլիճի համար 330 միլիոն տուար նուիրողները:

Հրապարակուած ցանկ մը կը բացայայտէ նախագահ Տ. Թրամփի Սպիտակ տան դահլիճի նախագիծի բոլոր մեծ նուիրատուները, որոնք օգտուած են որոշումներէն, կառավարական պայմանագիրներէն եւ ընտանիքի անդամի մը համար ներումէն:

Nvidia-ն եւ Apple-ը նուիրած են իւրաքանչիւրը 25 միլիոն տուար, որ նուիրատուութեան ամենէն մեծ գումարն է: Ատելսըներու ընտանիքը, որ Հանրապետական կուսակցութեան մեծ նուիրատուներն մէկն է, նոյնպէս նուիրած է այդ գումարը, նաեւ փլիառատեր Չարլզ Էրկենը՝ Dish Network ընկերութեան համահիմնադիրը եւ նախագահը:

Յուցակին մէջ բացակայած է Թրամփ, որ ըսած էր. «Կ'օգնէ նախագիծի տնտեսումին: Այդ հարիւր տոկոսով տնտեսուած է իմ եւ քանի մը ընկերներու կողմէ»:

Սպիտակ տունը անցեալ տարուան հոկտեմբերին հրապարակաւ որպէս նուիրատու նշած էր 37 անձ, ընկերութիւն եւ հիմնադրամ՝ առանց բացայայտելու անոնց անհատական նուիրատուութիւններու չափը:

Ցանկը, որ կ'օգտագործուի դրամահաւաքի ջանքերու համար նուիրատուութիւններու հետեւելու, կը պարունակէ անցեալ ամսեկներին դրութեամբ արձանագրուած 67 նուիրատուութիւններու աղբիւրը, թուականը եւ գումարը: Այդ ցոյց կու տայ յատուկ նուիրատուներէն ստացուած ընդհանուր 333 միլիոն տուարը, որ կը համապատասխանէ վարչակազմի յայտարարութիւններուն: Դրամահաւաքի ջանքերուն վերաբերող յաւելեալ արձանագրութիւնները աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ կը տրամադրեն նուիրատուութիւններու մասին եւ ցոյց կու տան, որ առնուազն 77 միլիոն տուարը ստացուած է անանուն մնալու խնդրանքով նուիրատուներէն:

Ցանկը եւ այլ փաստաթուղթերը կը ներկայացնեն դրամահաւաքի արշաւի համարնապատկերը, որ անսովոր է թէ՛ իր չափերով, թէ՛ անթափանցիկութեամբ: Սովորական քաղաքական նըւիրատուութիւնները կը պահանջեն հրապարակային բացայայտում եւ ենթակայ են քարոզարշաւի տնտեսման կանոններուն: Պարահանդեսի դահլիճի նուիրատուութիւնները կատարուած են ոչ առետրական կազմակերպութեան կողմէ, այնուհետեւ յղուած են կառավարութեան եւ Սպիտակ տան հաշուոյն, որ կը հսկուի նախագահին կողմէ:

Անկախ մասնագետներն ու գիտնականները մտահոգութիւն յայտնած են այս կարգաւորման գոյութեան ներուժի վերաբերեալ ազդեցութիւն գնելու եւ հարկադրաբար նուիրատուութիւններ կատարելու համար:

Ցանկին ընդգրկուած կարգ մը նուիրատուներ մեծ գումարներ յատկացուցած են, միւսները կատարած են մաս-մաս վճարումներ, որոնք ընդհանրապէս կը մարին:

Փաստաթուղթեր ցոյց կու տան, որ հաւաքուած գումարներուն մեծ մասը ստացուած է ընկերութիւններէ եւ հարուստ ան-

հատներէ, որոնք շահագրգռուած են կառավարութեան գործուներէն:

Թրամփի երկրորդ ժամկետի ընթացքին կառավարութեան հետ պայմանագիրներ ունեցող ընկերութիւնները կամ ընկերութիւններու ղեկավարները կազմած են ընդհանուր թիւին մօտ կէսը: Յուցակը վերանայելէ ետք Սպիտակ տան բանբերը մերժած է ըննարկել անհատական նուիրատուութիւնները, բայց պարահանդեսային դահլիճի նուիրատուները նկարագրած է որպէս «ամերիկեան մեծ ընկերութիւններու եւ առատածեռն անհատներու լայն շրջանակ, որոնք բոլորն ալ իրենց ներդրումը կ'ունենան պալատը գալիք տերուներու համար աւելի լաւ դարձնելու գործին»: Նոյն ընտանդանները, որոնք կը պնդեն կեղծ շահերու բախման մասին, նոյնպէս կը բողոքեն, թէ ամերիկացի հարկատուները վճարին այս շատոնց սպասուած վերանորոգումներու հաշիւը: Վարչակազմը անդադար պիտի հետապնդէ այս վախկոտ արտահոսքի համար պատասխանատուները՝ շարունակելով պաշտպանել բոլոր անոնց, որոնք կը նուիրեն»:

Հրապարակուած է 57 նուիրատուներու անունները, որոնք կը նուիրեն 100.000-ական տուար կամ աւելի: Առնուազն ինն նուիրատուներ ուզած են անանուն մնալ:

Նուիրատուներուն մեծ մասը մերժած է մեկնաբանութիւն տալ լրագրողներուն: Մնացեալները նշած են, որ իրենց նուիրատուութիւններուն եւ կառավարութեան կողմէ որեւէ բարենպաստ գործողութեան միջեւ ոչ մէկ կապ կայ:

Nvidia-ն՝ աշխարհի ամենէն հարուստ հանրային ընկերութիւնը, դարձաւ միջոցառման գլխաւոր մասնակիցը 2025 թուականի հոկտեմբերին: Գործադիր տնօրէն Ծենսըն Հուանկ այդ ժամանակ լրագրողներուն ըսած էր, որ ընկերութիւնը «փոքր չափով» ներդրում կը կատարէ Թրամփի պարահանդեսային դահլիճին մէջ, բայց ոչ մէկ տուար կը տրամադրէ: Փաստաթուղթերը ցոյց կու տան, որ Nvidia-ն խնդրած է, որ իր 25 միլիոն տուարի նուիրատուութիւնը մնայ անանուն:

«Որպէս ամերիկեան ընկերութիւն՝ մեր աջակցութիւնը Միացեալ Նահանգներուն գերակայ է եւ անկախ է որեւէ առետրական շահերէ,- ըսած է Nvidia-ի բանբերը: - Մենք հպարտ էինք, որ կըրցանք նուիրատուութիւն կատարել բոլոր ամերիկացիներուն սպասարկող անկուսակցական հիմնադրամին եւ այդ հրապարակաւ յայտարարած ենք նուիրատուութենէն ի վեր»:

Հանրապետական կուսակցութեան մեծ նուիրատու Ճոզէֆ Պոպուլօ Կրոստերը, Թրամփի՝ Նետերլէնտներու դեսպանը եւ անոր կինը իրենց ընտանեկան գումարէն 1 միլիոն տուար նուիրած են պարահանդեսային դահլիճի նախագիծին աջակցելու համար: Անոնք նուիրատուութիւնը, որ կատարուած է Պոպուլոյի հաստատումէն երկու ամիս ետք, նախապէս չէ հաղորդուած:

Յուցակէն կ'երեկէ, որ Թրամփի դահլիճի անդամ Քելլի Լոֆլեր եւ անոր ամուսինը՝ Ճեֆ Սփրեյտեր, որ Նիւ Եորքի սակարանի նախկին նախագահն է, խոստացած են 5 միլիոն տուար: Փաստաթուղթերը ցոյց կու տան, որ Cantor Fitzgerald ներդրումային դրամատան նախագահ եւ առետրակի նախարար Հովարտ Լաթֆիկի որդին՝ Պրետսըն Լաթֆիկ, նուիրած է աւելի քան 2,5 միլիոն տուար արժողութեամբ բաժնեթուղթեր:

Պարահանդեսային դահլիճի համար նախատեսուած գումարին աւելի քան երեք քառորդը տրամադրուած է 5 միլիոն տուար կամ աւելիի չափով: Ամենէն մեծ նուիրատուներու շարքին են Ամերիկայի ամենէն մեծ ընկերութիւնները՝ Amazon, Caterpillar, Comcast, Microsoft եւ T-Mobile:

Թրամփի վարչակազմին կողմէ մեղմացուած կարգաւորումներու ներքեւ գտնուող ըրիփթօ դրամով գործող ընկերութիւնները եւ անոնց ներդրողները խոստացած են աւելի քան 18 միլիոն տուար: Ամենէն մեծ մասը տրամադրուած է «Ճեմիկն» ըրիփթօ սակարանի համահիմնադիրներ Թայլըր եւ Քեմերոն Ուիլքըլուներու կողմէ, որոնք միասին նուիրած են հինգ միլիոն տուար արժողութեամբ պիլքըոյի:

Պարահանդեսային դահլիճին նախագիծը նաեւ ստացած է տասնեակ փոքր նուիրատուութիւններ: Շնդհանուր դրամահաւաքի գումարը չէ գերազանցած այն 400 միլիոն տուարը, որ Թրամփ յայտարարած է, որ մտադիր է հաւաքել աշխատանքներու համար: Նոր Արեւելեան թեկի կառուցման արժեքը, որ կը ներառէ պարահանդեսային դահլիճը, գրասենեկային տարածք եւ ստորգետնային ռազմական միաւոր, մարտին կը նախատեսուէր, որ կ'աճի մինչեւ 600 միլիոն տուար: Փաստաթուղթերը ցոյց կու տան, որ Սպիտակ տունը հարկատուներու գումարները օգտագործած է շինարարութեան ծախսերուն մէկ մասը ծածկելու համար: Պարահանդեսային դահլիճին նուիրատուութիւնները կը փոխանցուին «Ազգային առետուորի կեդրոնի» (Trust for the National Mall) միջոցով, որ Ուաշինկթընի գործող ոչ առետրական կազմակերպութիւնն է, որուն առաքելութիւնն է վերականգնել եւ պահպանել Ազգային առետուորի կեդրոնը եւ Սպիտակ տան տարածքը: Ոչ առետրական կազմակերպութիւնները, որպէս կանոն, պարտաւոր չեն բացայայտել իրենց նուիրատուներուն անունները:

Հաւանական նուիրատուներուն որկրուած է «Խոստումի համաձայնագիր»՝ Տ. Թրամփի պարահանդեսային դահլիճին նուիրատուութիւն կատարելու: Փաստաթուղթին մէջ՝ որպէս հիմնական առնչուած անձ, նշուած է Մ. Օ'Ռուրկը՝ Թրամփի 2024 թուականի քարոզարշաւի գլխաւոր դրամահաւաքը:

Կըրուած 12 էջնոց համաձայնագիրը կը պահանջէ, որ հիմնադրամը «պահպանէ նախագիծի նուիրատուներու անուանացանկը» օրէնքով նախատեսուած չափով եւ հրապարակաւ չճանչնայ՝ ինչէն նման նուիրատու, թէ՛ այդ գրաւոր չեն թոյլատրուած Սպիտակ տան գործադիր նստավայրի աշխատակիցները»:

Դեմոկրատ օրէնդիրները դատապարտած են պարահանդեսային դահլիճին համար դրամահաւաքը՝ այդ անուանելով գաղտնի եւ հնարաւոր՝ գործարքային: Անոնք պահանջած են, որ վարչակազմը եւ հիմնադրամը մանրամասնութիւններ տրամադրեն նուիրատուներու եւ նուիրատուութիւններու հանգամանքներու մասին: Այդ պահանջները մերժուած են:

Հիմնադրամի յայտարարութեան մէջ կ'ըսուի. «Բարեգործութեան մէջ յաճախ կ'ըլլայ, որ նուիրատուները կը խնդրեն անանուն մնալ: Հիմնադրամը յանձնառու է յարգել անանուն մնալու խնդրանքները կողմնակալութեան նուիրատուները»:

2022 թուականին արդարադատութեան նախարարութիւնը մեղադրանք առաջարդեց այն ժամանակ 50-ամարդ Էռերա Վելուտիլինի կաշառակերութեան համար՝ զայն մեղադրելով Փորթօ Ռիքոյի այն ժամանակեան նահանգապետի քարոզարշաւի տընտեսումը կազմակերպելու համար՝ իր դրամատունը հետաքննող կարգաւորող մարմինի պաշտօնանկութեան դիմաց: Նախկին նահանգապետը եւ քաղաքական խորհրդատուն Նոյնան մեղադրուեցան:

Հերերա Վելուտիլին եւ անոր փաստաբանը անյաջող փորձեր ցրին գործը կրճատելու՝ պնդելով, որ դատախազները կը քննականացնեն օրինական քաղաքական գործունեութիւնը:

Թրամփի յաղթանակէն ետք Հերերայի դուստրը՝ Իզապելա, 3,5 միլիոն տուարի երկու նուիրատուութիւն կատարած է Թրամփի MAGA Inc. քաղաքական գործողութիւններու կոմիտէին, ցոյց կու տան քարոզարշաւի տնտեսման արձանագրութիւնները:

Նուիրատուութիւնները դրդեցին ոչ առետրական «Campaign Legal Center» կազմակերպութեան բողոք ներկայացնել ընտրա-

կան յանձնախումբ՝ պնդելով, որ Իզապելա Հերերան կը ծառայէր որպէս իր հօր «դրամային նուիրատու»: Կազմակերպութիւնը զայն նկարագրած է որպէս 25 տարեկանէն փոքր անհատ գործարար տնտեսական խորհրդատու, որուն նախկին միակ քաղաքական նուիրատուութիւնը 20 տուար էր 2020 թուականի դեմոկրատ նախագահի թեկնածու Փիթ Պուտինիին:

Օգոստոս 2025-ին Հերերա Վելուտիլինի մեղադրանքները մեղմացուեցան մինչեւ մանր յանցագործութիւն՝ որպէս մեղքի ընդունման համաձայնագրի մաս: Յաջորդ ամիս Իզապելա Հերերան պարտաւորուեցաւ պարահանդեսային դահլիճին համար նուիրել 2,5 միլիոն տուար, որուն մասին նախապէս չէր հաղորդուած: Փաստաթուղթերը ցոյց կու տան, որ ան առաջին վճարումը՝ 835 հազար տուար, ըրած է 14 հոկտեմբեր 2025-ին: Թրամփ յուևուարին ներում շնորհած է Հերերա Վելուտիլինին: Հերերայի երկրորդ վճարումը պիտի կատարուի այս ամիս:

Արդարադատութեան նախարարութեան լայնածաւալ հանրային փտածութեան հետաքննութիւններէն նահանջի խորապատկերին վրայ, Թրամփ նաեւ ներում շնորհեց նախկին նահանգապետին եւ քաղաքական խորհրդատուին: Սպիտակ տունը յայտարարեց, որ հետապնդումները քաղաքական դրդապատճառներ ունեն:

Վելուտիլինի փաստաբանը յայտարարեց, որ իր յաճախորդը «խորապէս շնորհակալ է նախագահ Թրամփին» բարեգործական ներում շնորհելուն համար»:

Ոչ Հերերա Վելուտիլին, ոչ ալ անոր դուստրը արձագանգած են մեկնաբանութեան խնդրանքներուն:

Անցեալ տարի հաղորդակցութեան ոլորտի գործադիր տնօրէն Էրկենի EchoStar ընկերութիւնը յայտնուեցաւ Թրամփի վարչակազմի թիրախին:

Դաշնակցային հաղորդակցութիւններու յանձնաժողովի նախագահ Պրետսըն Քարը մայիսին նամակ գրեց Էրկենին՝ տեղեկացնելով, որ գործակալութիւնը սկսած է հետաքննել EchoStar-ը: Քար սպառնաց խլել առետուորի գոյատեւման համար կարելուազոյն կառավարական արտօնագրերը՝ մեղադրելով Dish Network-ի սեփականատեր EchoStar-ը իր քիչային ցանցը արդիականացնելու վերաբերեալ տուած խոստումները չկատարելուն համար:

Յաջորդ ամիս, ըստ Bloomberg-ի, Էրկեն դնսփակ հանդիպած է Թրամփի եւ Քարի հետ՝ հետաքննութիւնը ըննարկելու համար: 11 յունիսի ըննարկման ընթացքին կարճ զրոյց եղած է Էրկենի քաղաքական նուիրատուութիւններու եւ այն մասին, թէ արդե՞ք ան նուիրատուութիւններ կատարած է քաղաքական երկու կուսակցութիւններու թեկնածուներուն:

Ընկերութիւնը կարգաւորող մարմինին ներկայացուած փաստաթուղթին մէջ յղում կատարած է Էրկենի եւ Քարի միջեւ յունիսի 11-ին կայացած հանդիպմանը եւ՝ գրած, որ Թրամփը «հետագային խրախուսած է ներգրաւուած կողմերուն՝ հասնիլ բարեկամական լուծման»:

Էրկենը բանակցութիւններ վարած է ընկերութեան կարգ մը արտօնագրեր AT&T-ին վաճառելու գործարքի շուրջը, որ պէտք է հաստատուի արդարադատութեան նախարարութեան կողմէ:

Քար յաջորդ ամիս դադրեցուց հետաքննութիւնը՝ շնորհակալութիւն յայտնելով Էրկենին իր պատասխաններուն եւ տրամադրած տեղեկատուութեան համար:

Դեկտեմբերին, երբ վաճառքը տակաւին ընթացքի մէջ էր, Էրկեն, ըստ նուիրատուութիւններու ցանկին, Թրամփի պարահանդեսային դահլիճին յատկացուց 12,5 միլիոն տուար: Էրկեն խնդրած է, որ նուիրատուութեան աղբիւրը մնայ անանուն: Նուիրատութեան մասին նախապէս չէ հաղորդուած: Ան պարտաւորած՝ փետրուարին ներդրած էր 12,5 միլիոն տուար եւս:

Նուիրատուներու ցանկին մէջ նաեւ նշուած է AT&T-ի կողմէ «խոստացուած» հինգ միլիոն տուար, որ ցանկին մէջ միակ տուողին կէտն է, որ նկարագրուած է այդպէս: Մնացեալ բոլոր գումարները նշուած են որպէս «շահած»:

AT&T-ի բանբեր Մեկան Քեթթերեր նշած է, որ ընկերութիւնը կարծես թէ սխալմամբ ցուցակագրուած է: «Մենք պատկերացում չունինք, թէ ի՞նչ ցուցակի մասին է խօսքը, եւ ոչ մէկ ծրագիր ունինք նուիրաբերելու Ազգային առետուորի կեդրոնի հիմնադրամին», ըսած է Քեթթերերը:

Պարահանդեսային դահլիճին համար գրեթէ 10 միլիոն տուար յատկացուցած են Թրամփի քաղաքական երկու նուիրատուները, որոնք մեծ ներդրումներ կատարած են Վենեզուելայի նաւթի ոլորտին: Շուկայ մը, որուն վրայ Թրամփ ազդեցութիւն ձեռք բերած է յուևուարին Միացեալ Նահանգներու կողմէ նախագահ Նիքոլաս Մատուրոյի ձերբակալումէն ետք:

Միլիառատեր Փոլ Սիկկըր պարտաւորուած էր իր հիմնադրամի միջոցով 5 միլիոն տուար նուիրել հոկտեմբեր 2025-ին: Ամիս մը ետք դատարանը անոր ներդրումային հիմնադրամին արտօնութիւն տուած է վեց միլիառ տուարով վենեզուելական մութաւթինի հսկայ Citgo-ն գնելու:

Պատրաստեց՝ ՆԱՐԷ ԳԱԼԵՍԹԵՐԵԱՆ

ԱՊՐՈՒԱԾ ՕՐԵՐ

ԺԱ. ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԳՈՅՆԵՐԸ ԵՒ ՃՈՆԻՆ

Ընթերցողին:
«Ապրուած օրեր» անունը նոր չէ: 1948-ին նոյն անունով լոյս տեսած է Արմէն Գարոյի գիրքը: Այս գրութիւնները անոր շարունակութիւնը չեն, այլ՝ ուրիշ ժամանակի ու սերունդի ապրուած օրեր: Տարիներու ընթացքին կուտակուած այս յուշերը իմ կեանքիս պատառիկներն են, բայց նաեւ՝ մեր հաւաքական հայկական կեանքէն համեստ մաս մը: Անոնց մէջ կան օսմանահայ ընտանիքիս համն ու հոտը, սփիւռքեան ու հայաստանեան իրականութիւնները, հիկնը՝ նորին կողքին: Այս ամառ որոշեցի սկսիլ գրի առնել զանոնք: Յուսամ՝ անոնց մէջ դուք ալ ձեզմէ բան մը գտնէք:

Եգիպտոսի երբեմնի կենսունակ հայ համայնքը բացառիկ միջավայր մը եղած է հայ արուեստագետներու քանի մը սերունդներու համար: Գահիրէն ու Աղեքսանդրիան ծնունդ տուած կամ իրենց մէջ կազմաւորած են Վահրամ Մանաւեանի 1880-1952, Աշոտ Չօրեանի 1905-1970, Յակոբ Յարութեանի 1923-2013 եւ Ժան Գառզուի 1907-2000 նման գեղանկարիչներ, Ալեքսանդր Սարուխանի 1898-1977 նման մեծ երգիծանկարիչ մը, իսկ աւելի ուշ՝ Շանթ Աւետիսեանի 1951-2018, Աննա Պօղիկեանի՝ ծնեալ 1946-ին եւ Արմէն Ակոբի՝ ծնեալ 1969-ին նման ժամանակակից արուեստագետներ:

Ասիկա հաւանաբար պատահականութիւն չէր: Եգիպտոսի հայ համայնքը Ցեղասպանութենէն շատ առաջ արդէն ունէր՝ իր հաստատութիւնները, դրպրոցները, միութիւնները, եկեղեցիները եւ բարեկեցիկ ընտանիքները: Անոնց շուրջ կը տարածուէր Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ բազմալեզու ու բազմամշակոյթ աշխարհը, ուր հայկականը, արաբականը, ֆրանսականը, անգլիականը, յուսականն ու իտալականը բնականօրէն կը հանդիպէին իրարու: Արւեստի հակում ունեցող երիտասարդի մը համար Եգիպտոսը ուներ նաեւ անսպառ տեսողական հարստութիւն մը՝ իր հին թաղերով, շուկաներով, մզկիթներով, միւսարներով, կամարներով, գոյներով ու լոյսով:

Վերջին տարիներուն առիթ ունեցալ աւելի մօտէն ծանօթանալու եգիպտահայ արուեստագետներէն մեկուն՝ Շանթ Աւետիսեանի գործերուն, անոր քրոջ՝ Նայիրիին եւ անոր գործերը ներկայացնող պատկերասրահին միջոցով: Աւետիսեան այսօր կը նկատուի ժամանակակից արաբական արուեստի ինքնատիպ դէմքերէն մէկը: Անոր «Icons of the Nile» շարքը, ստեղծուած՝ 1991-2010 տարիներուն, պատկերներու ընդմէջէն կը վերակենդանացնէ քաներորդ դարու Եգիպտոսի դէմքերը, խորհրդանշներն ու մթնոլորտը:

Բայց Շանթ Աւետիսեանի գործին մէջ զիս ամենէն աւելի հետաքրքրողը իր աճուրդային արժէքները չեն, այլ՝ յիշողութիւն պահպանելու իր մղումը: Մշակութային կորուստ ապրած հայ ընտանիքի մը զաւակ ըլլալով՝ ան գիտէր, թէ աշխարհի մը որքան արագ կըրնայ անհետանալ: Իր արուեստը այդ յիշողութիւնը պահպանելու միջոց մը դարձաւ, Եգիպտոսը պատկերներու մէջ պահելու փորձ մը: Հակառակ անոր որ Եգիպտոսի հայ համայնքը տարիներու ընթացքին մեծապէս նուազած է, սակայն այս փոքր գաղութը կը շարունակէ նշանակալից արուեստագետներ տալ, ինչպէս՝ Աննա Պօղիկեանը՝ ծնեալ 1946-ին: Գահիրէի մէջ ապրող ու ստեղծագործող Պօղիկեան այսօր միջազգային ճանաչում ունեցող ժամանակակից արուեստագետ մըն է, որ իր գործերուն մէջ կ'անդադառնայ քաղաքական ու ընկերային հարցերու:

23 մայիս 1953, Աղեքսանդրիա: ՅՄԸՄ «Կամբ»-ի արեւելիկ մարդիկները: Ծոնիկն առջեւի շարքին մէջ՝ ծախեն երկրորդը:

Ծոնի Գալֆայեան - Աւանդական եգիպտական լուսամուտ (մաշրապիա), խառն միջոցներ կտալի վրայ: Արտալճեան ընտանիքի հաւաքածոյ:

Եգիպտահայ արուեստագետ Պօղոսեանի «The Salt Traders» («Աղի վաճառականները») ստեղծագործութիւնը, 2015: Յուգարդուած՝ Պոլտոյ արուեստի փառատօնին:

Ում Զալտումի դիմանկարը՝ Շանթ Աւետիսեանի գործ: Արտալճեան ընտանիքի հաւաքածոյ:

Սակայն Շանթ Աւետիսեանի եւ Աննա Պօղիկեանի գործերուն ծանօթանալէ շատ առաջ, մեր ընտանիքին մէջ կար ուրիշ եգիպտահայ նկարիչ մը: Մօրս եղբայրը՝ Յովհաննէս Գալֆայեանը (1936-1979): Մեզի համար՝ ճոնին: Ծոնիին Տիրան մեծ հօրս եւ Ազատուիի մեծ մօրս անդրանիկ մանչ զաւակն էր: Իր անունը ստացած էր ճոնի Ապպատէն, որ մեծ հօրս գործընկերներէն էր, նաեւ մեծ հօրս ու մեծ մօրս ամուսնութեան կընքահայրը եղած էր: Ծոնիին մեծցած էր Աղեքսանդրիոյ մէջ եւ լաւ մարզիկ էր տեղւոյն ՅՄԸՄ-ի «Կամբ» մասնաճիւղին մէջ: Ծոնիին գեղարուեստի պաշտօնական կրթութիւն չէր ստացած: Նկարելը մեծ մասամբ ինքնաշխատութեամբ սորված էր: Կը դիտէր, կը փորձէր, կը նկարէր եւ այդպէս կամաց-կամաց կը կազմաւորէր իր աշխարհը: Այդ արուեստի աշխարհը անպայման այն չէր, որ մեծ հայրս Տիրանը իր զաւկին համար պատկերացուցած էր: Չմիտնիոյ աղետէն վերապրած ըլլալով՝ մեծ հայրս կը պատկանէր սերունդի մը, որուն համար ապրուստ ապահովելը զաղափար չէր, այլ՝ կեանքի հրամայական: Ան կ'ուզէր, որ երիտասարդ Ծոնիին գործնական մասնագիտութիւն մը սորվէր, արհեստի կամ առետուրի հետեւէր եւ իր ձեռքին ապահով գործ մը ունենար: Նկարչութիւնը ապահով ապագայի խոստում չէր տար:

Բայց Ծոնիին կը նկարէր: Եւ զինք ամենէն աւելի կը գրաւէր իր անմիջական շրջապատը՝ Եգիպտոսը, իսլամական եւ արեւելեան արուեստն ու ճարտարապետութիւնը:

Հին շէնքերը, կամարները, մզկիթները, միւսարները եւ նեղ փողոցները կը մտնէին ճոնիին պատկերներուն մէջ: Անոր գործերը կարելի է տեղադրել արեւելապաշտ նկարչութեան լայն աւանդութեան մէջ, ուր հայ արուեստագետը թերեւս առանձնայատուկ դիրք մը ուներ: Եւրոպական արուեստին ծանօթ էր, բայց Արեւելքն ալ իրեն օտար չէր: Կրնար արեւելապաշտ նկարչութեան լեզուն գործածել եւ միաժամանակ ներսէն նկարել իր ապրած աշխարհը: Ծոնիին համար Եգիպտոսը Արեւելք չէր: Տուն էր:

Պատահական եւրոպացի արեւելապաշտ նկարիչը Գահիրէ գալով՝ իրեն համար օտար ու խորհրդաւոր աշխարհի մը կը նկարէր: Ծոնիին, ընդհակառակը, կը նկարէր այն աշխարհը, որուն մէջ մեծցած էր: Միւսարէն, կամարը կամ հին փողոցը ճամբորդութեան մը ընթացքին յայտնաբերուած տեսարաններ չէին: Իր առօրեային մաս կը կազմէին:

Թերեւս ճիշդ հո՛ս է, որ իր նկարները այսօր ինծի համար ուրիշ արժէք մը կը ստանան: Անոնք Եգիպտոս մը կը պահպանեն, ինչպէս՝ Շանթ Աւետիսեանի գործերը: Բայց նաեւ՝ հայկական սփիւռքի Եգիպտոս մը: Աշխարհի մը, ուր հայ ընտանիք մը կրնար պահել իր ինքնութիւնը եւ միաժամանակ այնքան բնականօրէն մաս կազմել Եգիպտոսի կեանքին, որ երիտասարդ հայ նկարիչ մը իր վրձինով կը պահպանէր իր շուրջի Եգիպտական աշխարհը:

Ծոնիին կեանքը շատ կարճ եղաւ: Զառնուտ տարեկանին ինքնաշարժի դժբախտ արկածով մահացաւ Աղեքսանդրիոյ մէջ, մեծ մօրս շէնքին առջեւ: Չունեցաւ այն երկար տարիները, որոնց ընթացքին երիտասարդ նկարիչ մը կը հասունանայ, կը փոխուի, իր սեփական ոճը կը գտնէ եւ վերջապէս կը հասկնայ, թէ արուեստը իր կեանքին մէջ ի՞նչ տեղ պիտի գրուէ: Ծոնիին գնաց՝ ետին ձգելով իր այրին՝ Սեդան եւ մեր զարմիկները՝ Ալեքսի եւ Նաթաշան: Եւ մնացին նկարները:

Տարիներու ընթացքին անոնք մեր ընտանիքին համար ուրիշ նշանակութիւն ստացան: Այլեւս միայն հին Եգիպտական փողոց մը, մզկիթ մը կամ ճարտարապետական տեսարան մը չէին: Անոնց ետին Ծոնիին էր:

Ծոնի Գալֆայեան, եգիպտական փողոցի տեսարան, խառն միջոցներ կտալի վրայ: Արտալճեան ընտանիքի հաւաքածոյ:

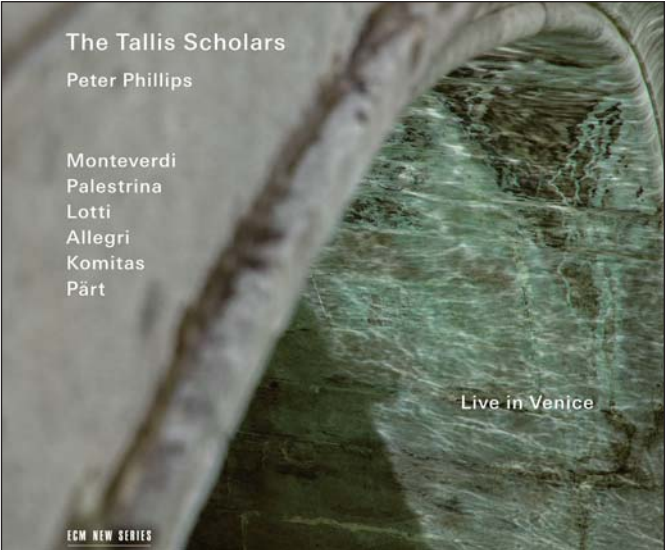

Ծոնի Գալֆայեան, եգիպտական փողոցի տեսարան, խառն միջոցներ կտալի վրայ: Արտալճեան ընտանիքի հաւաքածոյ:

Ծոնի Գալֆայեանի վերջին նկարը իր առջկան՝ Նաթաշային հետ:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՁ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ
«THE TALLIS SCHOLARS»
ՉԱՅՆԱՅԻՆ ՀԱՄՈՅԹԻ 2017
ԹՈՒԱԿԱՆԻ ՎԵՆԵՏԻԿԵԱՆ
ԲԱՅԱՌԻԿ ՀԱՄԵՐԳԻ ՆԿԱՐԱՀԱՆՈՒՄ
ԵՒ ՉԱՅՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՉՈՅԳ
ԽՏԱՍԱԼԻԿՆԵՐՈՒ ԱՐԿՂԻԿԸ

Գերմանական անուակի ECM հաստատութեան կողմէ լոյս տեսաւ վերածննդեան ու պարոք երաժշտութեան ամենահմուտ, աշխարհի գործող երիցագոյն ձայնային համոյթի, անգլիացի երաժիշտ խըմբավար Փիթըր Ֆիլիփսի կողմէ 1973-ին հիմնուած «The Tallis Scholars»-ի յիսնամեայ գործունեութեան 14 յուլիս 2017-ի Վենետիկի Սուրբ Մարկոս մայր տաճարի մէջ կայացած վենետիկեան անդրանիկ համերգի կենդանի նկարահանումն ու ձայնագրութիւնը կրկնակի՝ Bluray եւ CD խոսափալիկներով:

Համերգի գլխաւոր շարժառիթն էր վերածննդեան ու պարոք շրջանի մեծանուն երաժիշտ ու նոյնիքն Սուրբ Մարկոս տոճական մայր տաճարի երաժշտապէտ Քլաուտիօ Մոնթեվերտիի (1567-1643) ծննդեան 450-ամեակը: Վենետիկի Հայ մշակոյթի ուսումնասիրութեան եւ վաւերագրումի կեդրոնը բացառիկ համերգի կազմակերպութեան ու վաւերագրական նիւթի նախաձեռնողն էր՝ կեդրոնի տնօրէն ու երաժշտական բաժնի հիմնադիր վարիչ Միլոսա Լոււեանի մտայղացումով: Նախաձեռնութեան որոշումը կայացաւ, երբ շըրջանէ մը ի վեր համոյթի խմբավար մայսթրօ Փիթըր Ֆիլիփս կ'ափսոսար, որ իրենց համոյթը երբեք առիթը չէր ունեցած համերգով հանդէս գալ, վերծննդեան ու պարոք երաժշտութեան փայտու Վենետիկ քաղաքի ու անոր ռաիփոյր երաժշտապէտ Մոնթեվերտիի ստեղծագործած վայրերուն մէջ: Իրենց փափաքն ու տարիներու դիմումները տեղւոյն հաստա-

տութեանց կողմէ լրջօրէն նկատի չէին առնուած, այնու որ Վենետիկն ու Իտալիան այլեւս մշակութային ու երաժշտական իր ռազմավարութիւնը տարիներու ընթացքին սեւեռած էր աւելի ժողովրդականութիւն վայելող օփերային երգեցողութեան դիրամարս ու աւելի շահութաբեր արտադրութեանց, մեծաւ մասամբ անտեսելով նախորդող դարերու եւ կամ ժամանակակից երաժշտութեան գլուխ գործոցները: Հաւատարիմ տասնամեակներու ակադեմական, արուեստի ու մշակոյթի բարձրորակ երկիւստութեան ու գործակցութեան իր իւրայատուկ դերակատարութեան, Եւրոպայի սրտին մէջ գործող Հայ մշակոյթի ուսումնասիրութեան եւ վաւերագրումի կեդրոնը իր հրատարակչական ու երաժշտական մասնաճիւղերով, Եւրոպայի ու աշխարհի կարեւորագոյնն ու երիցագոյնը հանդիսացող նման եզակի ձայնային համոյթի մը, որ բացառապէս նուիրուած է միայն բազմաձայնային ա քափելա երգեցողութեան, չէր կըրնար պատմական երաժշտական նախաձեռնութիւն մը ոտքի հանելու այս առիթը փախցնել: Տարիներու գործակից, Պոլոնիա քաղաքի մէջ հաստատուած Ունիվերսալիա մշակութային հաստատութեան աջակցութեամբ կազմակերպուած այս նախաձեռնութիւնը երախտագիտութեան նուէր մըն էր Վենետիկ քաղաքին, յարգանքի տուրք մը՝ Մոնթեվերտիի յիշատակին, «The Tallis Scholars» համոյթի տասնամեակներու վաստակին, եւ փոխադարձ ստացանք այս աշխարհահռչակ համոյթի առաջին անգամ ըլլալով մեկնաբանութիւնը՝ Կոմիտաս վարդապետի մշակած միջնադարեան «Սիրտ իմ սասանի» տաղի ու պատարագէն քաղուած «Սուրբ սուրբ»-ին:

ԴԻՄԱՆ՝ ՀԱՅ ՍԵԱԿՈՅԹԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱԽԵՐԱԳՐՈՒՄԻ ԿԵՂՐՈՆԻ

ՐԱՃՖԻ ԱՐՏԱԼՃԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 6

Շար.ը՝ էջ 6

ԹՐԻՓՈԼԻԻ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ . . .

Շարունակում 2-րդ էջին

անոնց կեանքին եւ ապագային վրայ, ներառեալ կրթութիւնը, հմտութիւնները, զբաղուածութիւնը, ձեռնբեր-ցութիւնը, առողջութիւնը եւ բարեկեցութիւնը, սեռերու եւ վերարտադրողական իրաւունքները, թուային ճարտարագիտութիւններու եւ արհեստական բանականութեան պատասխանատու օգտագործումը, շրջակայ միջավայրի կայունութիւնը, գործօն քաղաքացիութիւնը, խաղաղութիւնը եւ ընկերային համախմբուածութիւնը: Այս խորհրդակցութիւններէն բխող առաջնահեր-

թութիւններն ու առաջարկները պիտի նպաստեն 2026-2030 թուականներու Ազգային երիտասարդա-կան ռազմավարութեան աւարտին՝ երիտասարդնե-րու եւ երիտասարդուիկներու շարունակական ներ-գրաւուածութեամբ յաջորդ փուլերուն մէջ՝ ապահո-վելու համար, որ անոնց ներդրումը արտացոլայ որոշակի քայլերու մէջ, եւ որ անոնց մասնակցութիւ-նը մնայ ռազմավարութեան իրականացման եւ յա-ռաջընթացի հսկողութեան եական մասը:

ԺԱ. ԵԳԻՊՏՈՍԻ...

Շարունակում 5-րդ էջին

Կը պատկերացնէինք զինք տեսարան մը ընտրելու, մանրա-մասնութիւն մը նկատելու, գոյները խառնելու եւ իր տեսած աշ-խարհէն բան մը պատաստին վրայ պահելու պահուն: Այսօր, իր մահէն գրեթէ կէս դար ետք, երբ եգիպտահայ արուեստագետնե-րու պատմութեան կրկին կը մօտենամ, ճոնիին նկարներն ալ կար-ծես իրենց տեղը կը գտնեն այդ աւելի մեծ պատմութեան մէջ:

Յովհաննէս Գալֆայեանը չիսասա այն ճանաչումին, որուն հա-սան եգիպտահայ մեծ նկարիչներէն ոմանք: Իր անունը չմտաւ մի-ջազգային թանգարաններու եւ աճուրդներու պատմութեան մէջ: Բայց թերեւս իր պատմութեան արժէքը հոն չէ:

«Ապրում օրեր» այս յօդուածաշարքը նաեւ այն մարդոց մա-սին է, որոնց կեանքը պատմութիւնը չէ արծանագրած: Ճոնիին եր-կար կենսագրութիւն մը չգտցեց, բայց ձգեց իր նկարները՝ Եգիպտոսի գոյներով, լոյսով ու ճարտարապետութեամբ:

Ստեղծագործ այդ ջիղը կարծես փոխանցուեցաւ ճոնիի տա-ղանդաւոր դստեր Նաթաշա Գալֆայեանին: Նաթաշան ամուսնոյն հետ Յայաստան տեղափոխուեցաւ 2000-ականներուն եւ այսօր կ'ապրի արուեստի ու ստեղծագործութեան քաղաք դարձող Դիլի-ջանի մէջ: Անոր զարդեղէնի եւ հագուստի հաւաքածոները հե-տաքրքրութիւն կը գտնեն եւրոպական մայրաքաղաքներու եւ Յա-յաստանի մէջ, իսկ Յայաստանի ունեւոր ու ծանօթ շրջանակներուն մէջ ան մեծ պահանջարկ ունեցող ներքին ձեւաւորող մըն է:

Թերեւս ընտանիքներու պատմութիւնն ալ գոյներով կը փոխան-ցուի: Ճոնիինը Եգիպտոսի հին պատերուն, կամարներուն ու միւնա-րէներուն գոյներն էին: Այսօր այդ գոյներէն բան մը կը շարունակուի Նաթաշայի ստեղծագործութեան մէջ, այս անգամ՝ Դիլիջանի մէջ:

Եգիպտոսէն Յայաստան երկար ճամբայ մըն է: Բայց գոյները երբեմն իրենց ճամբան կը գտնեն:

Եյ վալլահ:

Այս յօդուածաշարքին նախորդ գրութիւնները

Ա.- Կեիպոյի տուն թիւ 54 <https://www.aztagdaily.com/archives/702461>
Բ.- Մեծ Խորս մեծ հին ռատիոն <https://www.aztagdaily.com/archives/703467>
Գ.- Կիւլեշ Պոլիսն ու մեծ մայրս <https://www.aztagdaily.com/archives/703889>
Դ.- Պէյրուք, 70-ականներ <https://www.aztagdaily.com/archives/705183>
Ե.- Տակիքէ տակիք <https://www.aztagdaily.com/archives/705619>
Զ.- Երկու ապրիլ 24 <https://www.aztagdaily.com/archives/706110>
Է.- Յարկ <https://www.aztagdaily.com/archives/706548>
Ը.- Աղեքսանդրիոյ փողը հայաշխարհը <https://www.aztagdaily.com/archives/707002>
Թ.- Մայրս եւ ԼՕԽ-ի իր ընկերուիկները <https://www.aztagdaily.com/archives/707943>
Ժ.- Զլաշինն ու թմբուկի փայտիկները <https://www.aztagdaily.com/archives/708459>

ԺԱՄԱՆՅ

ԽԱՉԲԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

ԳՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Գնդաստը - Կողով:
2. Երբեմն Կապուտան ծով կողում լիճ - Եմիլ Չուլայի երկերէն:
3. Կրկնուած տաճեր - Մարտունիի գիւղերէն - Դոյլ:
4. Քայլաքաւի - Կուպերուն ծայրը այտոյց:
5. Պողոտանալ - Յարմար:
6. Գնդախտական գործիք - Ախործ:
7. Զողիակոսի նշաններէն - Արու էշ:
8. Տարածքի միաւոր - Լճկան կենդանի - Դարսին հայրը՝ փեսային նկատմամբ:
9. Մանրագիր - Արական ծառը անուն:
10. Պիտագորիս:
11. Ձիու կոնակ - Կոնք:

ՈՐԿԱՆԱԿԱՆ

1. Բորոտ - Շրէնք:
2. Աւտիք Խահակեանի մեծ վեպը (երկու բաժ):
3. Կրկնուած բաղաձայններ - Լարաւոր նուագարան - Յերկի օր:
4. Անորոշ դերանուն - Անվճար:
5. Վաղենիկ - Մարմարեայ:
6. Իգական անուն - Գիտակից:
7. Գեղամ Սարեանի երկերէն - Այսինքն:
8. Անձական դերանուն - Կրկին - Ծիւրիկ պզտիկ տղայ:
9. Եռանգար - Այբուբենէն:
10. Ձերմուկներ գտնող իշապանը - Լաւու դիտանոց:
11. Վիշնու աստուծոյ եթներորդ մարմնացումը - Ամպրոպ:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

		6				5		8
	4		2	5				3
		7			3			
1		4			5		8	
	2						9	
			8	7		2		
				1	7			
6	1		3					4
7						9		5

Երբեմնական եւ ուղղահայեաց օ շարքերով եւ սիւնակներով (ՅԵԹ) կազմուած գնացանց բաղկացած է իւրաքանչիւր օ յատակաւի հաջորդ օ բաժնիներ (ՅԵԹ): Բացառումի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր յատակաւի մէջ թուանշան մը գէտեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ օ յատակաւի մէջ իւրաքանչիւր բաժնի ունենայ չեն օ թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն մէկ անգամ գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ ո՛չ մէկ պարագայի պարտաւորաբար օ թուանշան մը կրկնել սխալուելու շարքին, սիւնակին եւ բաժնիին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ յատակաւիներուն մէջ գէտեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՅԻ ԽԱՂԵՐՈՒՆ ԼՈՒԽՈՒՄՆԵՐԸ

1	Ե	Ա	Ս	Ա	Ս	Ե	Դ	Ա	Ե	Դ	Ա
2	Ե	Ա	Ս	Ա	Ս	Ե	Դ	Ա	Ե	Դ	Ա
3	Դ	Ա	Ս	Ե	Ա	Ս	Ե	Դ	Ա	Ս	Ե
4	Ե	Ա	Ս	Ա	Ս	Ե	Դ	Ա	Ե	Դ	Ա
5	Դ	Ա	Ս	Ե	Ա	Ս	Ե	Դ	Ա	Ս	Ե
6	Ե	Ա	Ս	Ա	Ս	Ե	Դ	Ա	Ե	Դ	Ա
7	Ե	Ա	Ս	Ա	Ս	Ե	Դ	Ա	Ե	Դ	Ա
8	Ե	Ա	Ս	Ա	Ս	Ե	Դ	Ա	Ե	Դ	Ա
9	Դ	Ա	Ս	Ե	Ա	Ս	Ե	Դ	Ա	Ս	Ե
10	Դ	Ա	Ս	Ե	Ա	Ս	Ե	Դ	Ա	Ս	Ե
11	Ե	Ա	Ս	Ա	Ս	Ե	Դ	Ա	Ե	Դ	Ա

ԳԵՐՄԱՆՈՅ ՄԷՋ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԿ «THE TALLIS SCHOLARS»...

Շարունակում 5-րդ էջին

2017-ը տարին զուգահեյելով նաեւ Վենետիկի Միսիթարեան միաբանութեան մայրավանքի Սուրբ Ղազար կղզիի վրայ հաստատումի 300-ամեա-կին՝ Նախաձեռնող զոյգ հաստատու-թիւնները նպատակադարմար նկատե-ցին հանդիսաւոր այս առիթը նուիրել նաեւ հայ աշխարհի հոգեւոր ու մշա-կոյթի վերածնունդին պատճառ դար-ծած այս կարեւոր օճախին:

Բացառիկ այս համերգի յայտագի-րին միւս գործերու գլխաւոր բաժինը կը կազմէր Սոնթեթերտիի, Սուրբ Մար-կոս տաճարի եգալի ու բարդ ծայնա-յին մթնոլորտին համար յատուկ յօրի-նուած բազմաթիւ գլուխ գործոցներ (Messa a quattro voci, Cricifixus, Adoramus te Christe, Domine ne in furore, Cantate Domine), G. P. da Palestrina-էն Magnificat (ուր ծայնի հա-մար), Arvo Pärt-էն Nunc Dimittis, Gregorio Allegri-ի գլուխ գործոց՝ Miserere-ն, Antonio Lotti-էն՝ Crucifixus (ուր ծայնի համար) եւ Crucifixus (տա-սը ծայնի համար):

Յոժ բազմութեամբ լի Սուրբ Մար-կոս մայր տաճարի համերգին եկած էին Եւրոպայի ամեն կողմերէ Սոնթե-վերտիի ու մանաւանդ «The Tallis Scholars» համոյթի երկրպագուները, Վենետիկի ու Իտալիոյ երաժշտական աշխարհի բազմաթիւ ներկայացուցիչ-ներ ու երաժշտագետներ, որոնցմէ շա-տեր համերգի [Digitare il testo] աւար-տին խոստովանեցան, որ իսկապէս եր-կար տարիներէ սպասուած ու տասնա-մեակներով յիշատակելի բացառիկ պատմական առիթ մըն էր տեղի ունե-ցածը:

Նախատեսելով այդ պատմական իրողութեան հանգամանքը, հազար ու մէկ դժուարութիւններ յաղթահարելով՝ որոշած էինք այդ պահը անմահացնել բարձրորակ ծայնագրութեամբ ու նկա-րահանումով, եւ գրեթէ տասը տարի-ներ անց, տասնամեակներէ ի վեր գոր-ծակցած ըլլալով 1969-ին Միւնիխի մէջ Manfred Eicher-ի կողմէ հիմնադրուած ECM ընկերութեան հետ, որոշեցինք լոյս ընծայելով մատչելի դարձնել պատմական այս զոյգ վաւերագրա-կան նիւթերը, որոնք երաժշտական շուկայ մուտք կը գործեն այսօր իսկ (9.10.2026), նոյն համոյթի երկրորդ՝ վե-նետիկեան բացառիկ ելոյթէն բանի մը օր առաջ (17.10.2026), այս անգամ Վե-նետիկի ժամանակակից երաժշտու-թեան Պիեննալէի փառատօնի հրաւերով, դարձեալ Սուրբ Մարկոս մայր տաճա-րէն ներս: Այսօր նոյն արտադրութեան ծայնային նիւթը մատչելի կը դառնայ նաեւ երաժշտական թուային բոլոր համացանցային հարթակներուն վրայ՝ <https://ecm.lnk.to/TheTallisScholarsLiveInVenice>

Խոսասալիկները, որոնց տուեալները ստորեւ կու տանք, կարելի է շուկայի վրայ ձեռք բերել եւ կամ ուղղակի ECM ընկերութեան կայքէջէն ապսպրել:

The Tallis Scholars
Peter Phillips
Live in Venice ECM New Series 2732/33
<https://ecmrecords.com/product/live-in-venice-monteverdi-palestrina-lotti-allegri-komitas-part-the-tallisscholars-peter-phillips/>

Ի Վենետիկ, 8 հոկտեմբեր 2026

ՕՐԱՏԵՏՐ

30 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 1840 - Խաչատուր Ոսկանեան Պոլսոյ մէջ կը սկսի հրատարակել «Ազգարար Բիւզանդեան» թերթը:
- 1875 - Մահ օսմանեան պալատական ճարտարապետ Յակոբ պէ Պալեանի, Փարիզի մէջ: Ծնած էր 1837-ին, Պոլիս եւ Կարապետ ամիրայ Պալեա-նի որդին էր:
- 1907 - Տնունդ արծակագիր, գրականագէտ եւ մանկավարժ Ռաֆայէ Աթայ-եանի, Նոր Զուղայի մէջ: Մահացած է 1990-ին, Երեւան:
- 1917 - Տնունդ կրկեսի դերասան Լեւոն Յայկազունիի, Թիֆլիսի մէջ: Մահա-ցած է 1959-ին, Գիւմրի:
- 1918 - Մուրթուս զինադարձը պարտուած Օսմանեան կայսրութեան եւ դաշնակից պետութիւններուն միջեւ:
- 1922 - Տնունդ երգահան Յովակ Պեքարեանի, Ատիս Ապեպայի մէջ: Մահա-ցած է 1980-ին:
- 1964 - Տնունդ Արցախեան ազատամարտի մասնակից Սարմէն Ավալերդ-եանի, Առաջաձորի մէջ: Նահատակուեցաւ 1993-ին, Առաջաձորի մէջ:
- 1968 - Մահ արծակագիր Անդրանիկ Յովսէփեանի, Գիւմրիի մէջ: Ծնած էր 1914-ին, Տաւուշի հնձորոտ գիւղը:
- 1970 - Մահ գրականագէտ Յովհաննէս Մամիկոնեանի, Երեւանի մէջ: Ծնած էր 1907-ին, Վանաձոր:
- 1993 - Մահ Արցախեան ազատամարտի մասնակից Սանասար Ծատուրեա-նի: Ծնած էր 1968-ին, Ասկերանի հնապատ գիւղը: Նահատակուեցաւ Ասկերանի մէջ:
- 1996 - Մահ Արցախեան ազատամարտի մասնակից Կոմիտաս Աւանեսեա-նի: Ծնած էր 1962-ին, Մարտունի: Նահատակուեցաւ Մաճկալաշէնի մէջ, ականի պայթումի հետեւանքով:

ԱՅՍՕՐ՝ «ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»-ԷՆ
Radio Voice of Van - Վանայ Զայն FM: 94.7 ԷՆ 95 MHz

7.00- Զայերգներ / Առաւօտ լուսոյ	2.05- Յեղափոխական երգեր
7.03- Առաւօտ լուսոյ / Բարի լոյս	3.00- «Ռաքֆէ ու մաուաֆ» (ուղիղ դիմատեսքով)
7.15- Հանդարտ երգեր	4.30- Արաբերէն երգեր
7.30- «Երկու բարեւ»	5.00- «Վանայ Զայն»-ը երեկոյեան
8.30- Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ	5.05- Վերամշակուած՝ ռեմիքս եր-գեր
9.00- «Բարեւ» հարցազրոյց. հիւ-րեր՝ Հաիւն Փարթամեան եւ Նայիրի Մոլոտուեան (ուղիղ՝ դիմատեսքով)	5.30- Հայրենի սիրուած երգիչուի-կներու կատարումներ
10.00- Չուգերգներ	6.30- Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ
10.30- Հայկական աշխարհի լուրեր (ուղիղ՝ դիմատեսքով)	6.50- Սփիւռքահայ խանդավառ եր-գեր
10.45- Լիբանանահայ երգիչներու կատարումներ	7.30- Հայրենի խումբերու կատա-րումներ
11.00- «Հայրենասիրութիւն»՝ տղք. Յակոբ Այնթապեանի հետ (ուղիղ՝ դիմատեսքով)	8.00- Օրուան երգիչ (Սիրուշօ)
11.30- Սփիւռքահայ երգիչներու կատարումներ	8.30- Նոր երգեր
12.00- «Երգային քաղաքականու-թիւն» (Թորգոմիս հետ)	9.30- Հայկական աշխարհի լուրեր (կրկ.)
12.15- Հայրենի սիրուած երգիչներու կատարումներ	9.45- Աշուղական երգերու արդի կատարումներ
1.00- Ազգային-հայրենասիրական երգեր	10.30- Չուգերգներ
1.30- Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ	11.00- Golden oldies
2.00- «Յիշատակելիները» (Եր-անոյ Հաճեան)	12.00- «Յիշատակելիները» / Յեղա-փոխական երգեր

Ձեր մնայուն ընկերակիցը **Radio Voice of Van.Live**

DOWNLOAD

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ

ԱՅՍՕՐ՝ ՍԱՆԹՐԱԼ - ՀՄԸՄ

Այսօր ժամը 20:30-ին, Սանթրալի ճիւղի դաշտին վրայ ՅԱԸՄ-ի տղոց պասքեթպոլի խումբը պիտի մրցի տեղւոյն Սանթրալին դէմ:

Յաջողութիւն կը մաղթենք ՅԱԸՄ-ի խումբին՝ իր այսօրուան մրցումին մէջ:

«ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»

ԵՈՔԻՉ ԻՐ 200-ԲԴ ԹՐԻՓԸԼ ՏԱՊԸԼԸ ԻՐԱԳՈՐԾԵՑ

Սերպ **սենթըր** Նիքոլա Եոքիչ Տենվըր Նակեթցի հետ իր 200-րդ **թրիփլ ԹԱՊԸԼ** արձանագրեց՝ Նշա-Նակեթլով 21 կետ, 13 ռիպաունտ եւ 10 Եսիսթ:

Նակեթց 104-91 արդիւնքով յաղթեց Նիւ Օրլինզ Փելիքընզին՝ արձանագրելով իր 2-րդ յաղթանակը տարեշրջանի իր 4-րդ մրցումին:

Եոքիչ 9 **թրիփլ ԹԱՊԸԼ** պետք ունի հասնելու Ռասըլ Ուեսթպորուքի մրցանիշին (209), ինչ որ շատ հաւանաբար կրնայ պատահիլ յառաջիկայ Նոյեմբերին:

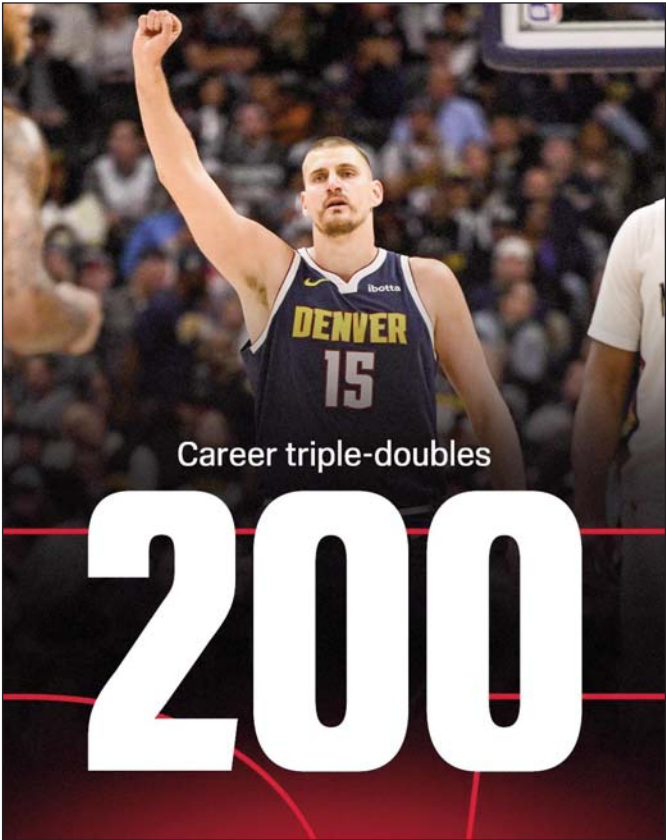
Այժմու մարզիկներէն ամենէն մօտը Լըպրոն Ճէյմսն է, որ 125 **թրիփլ ԹԱՊԸԼ** արձանագրած է, մինչ Լէյքըրզի մարզիկ Լուքա Տոնչիչ՝ 90 **թրիփլ ԹԱՊԸԼ** արձանագրած է:

Լուքա Տոնչիչ Լէյքըրզի մրցումէն բացակայեցաւ, բայց Լոս Անճելըսի «տերպի-ին կրցաւ յաղթել Բլի-փըրզին» 103-87 արդիւնքով: Լէյքըրզ օր մը առաջ կրած էր իր առաջին պարտութիւնը:

Իր առաջին պարտութիւնը կրեց 2025-ի ախոյեան Օքլահոմա Սիթի Թանտըր, որ 120-96 արդիւնքով պարտուեցաւ Տալաս Մետրիքսէն: Զուրկը Ֆլէկ 26 կետ Նշանակեց ի նպաստ Տալասի, որ 3-րդ յաղթանակը տօնեց տարեշրջանի իր 5-րդ մրցումին:

Հիուսթըն Ռոքեթց իր 5-րդ յաջորդական յաղթանակը արձանագրեց՝ 132-100 արդիւնքով յաղթելէ ետք Միլուոքի Պաքսին:

Ֆրետ Վանվիլթ (24 կետ), Եյմըն Թոփսըն (23 կետ), Զեւըն Տիւրենթ (18 կետ), Պոկտան Պոկտանովիչ (16 կետ), Ճապարի Սմիթ (14 կետ) եւ Բլիւնթ Զափետա (10 կետ) բարձր մակարդակի ելոյթ ունեցան ի նպաստ Հիուսթընի, որմէ կը բացակայէր Սլփերեն Շենկին (հիւանթ):

Միլուոքի Պաքսի Նախկին աստղ Եանիս Աթթըր-ընմիօ 24 կետ եւ 18 կետ Նշանակեց ի նպաստ Մալթի Հիթի, որ 129-117 արդիւնքով յաղթեց Աթլանթա Հոքսին՝ արձանագրելով տարեշրջանի իր առաջին յաղթանակը:

ՄՈՒԱՅ ԹԱՅ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻԻՆԸ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

2027-ին Մուայ Թայի Եւրոպայի ախոյեանութիւնը տեղի պիտի ունենայ Հայաստանի մէջ, ախոյեանութեան կը մասնակցին 44 երկիրներէ աւելի քան 600 մարզիկներ: Բացի ատկէ, Հայաստան պիտի այցելեն պաշտօնական պատուիրակութիւններու աւելի քան 300 ներկայացուցիչներ:

Մուայ Թայը միջազգային մարզական ասպարեզին մէջ կարեւոր տեղ կը զբաղեցնէ իբրեւ միջազգային Ռդիմպիական կոմիտէին կողմէ ճանցուած մարզածէ, ինչպէս նաեւ ռդիմպիական ընտանիքի կարեւոր մաս:

Փարիզի մէջ տեղի ունեցած Մուայ Թայի միջազգային ֆետերասիոնի եւ Եւրոպայի Մուայ Թայի ֆետերասիոնի տնօրէններու խորհուրդի Նիստի ընթացքին միաձայնութեամբ որոշում ընդունուեցաւ 9-էն 17 հոկտեմբեր 2027-ին Մուայ Թայի Եւրոպայի ախոյեան-

Նութիւնը կազմակերպելու Հայաստանի մէջ:

Ախոյեանութիւնը հիւրընկալելը կարեւոր իրադարձութիւն է Հայաստանի մարզական կեանքին մէջ եւ մեծ կարելիութիւն՝ միջազգային հանրութեան ներկայացնելու մեր երկրի ներուժը, հայկական հիւրընկալութիւնն ու Մուայ Թայի զարգացման Նոր հեռանկարները:

ՍԱՄՊՕ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՆ

Սամպոյի Հայաստանի հաւաքականը ուսումնամարզական հաւաք կը կատարէ Արովեանի մէջ՝ Նախապատրաստուելով 5-էն 9 Նոյեմբերին տեղի ունենալիք աշխարհի ախոյեանութեան, որ տեղի պիտի ունենայ Ուզպեքիստանի մայրաքաղաք Թաշքենտի մէջ:

Հայաստանի Սամպոյի ֆետերասիոնը հրապարակեց անուանացանկը Հայաստանի հաւաքականի անդամներուն, որոնք պիտի մասնակցին աշխարհի ախոյեանութեան:

Շար.ը՝ Էջ 8

ՖՈՒԹՍԱԼ

ԵՈՒՆԻՍՓՈՐԹ ԻՐ ԱՌԱՋԻՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ԱՐՉԱՆԱԳՐԵՑ

Երեւանի «Եւնիսփորթ»-ը առաջին յաղթանակը արձանագրեց «Եու. Է. Էֆ. Ա.»-ի ֆուտսալի «Զեմփիընզ լիկ»-ին գծով: 2. խմբակի իր երկրորդ մրցումին, Հայաստանի ախոյեանը 5-3 արդիւնքով յաղթեց Լիւքսամպուրկի «Տիֆերտանժ» խումբին եւ յոյսերը պահեց յաջորդ հանգրուան հասնելու:

Այս կարեւոր յաղթանակին կոլերը Նշանակեցին Փուրթուս Վասիլե, Արթուր Մեյրնեան, Էլիսանտրո, Գարեգին Մաշումեան եւ Միհրան Դերմենչեան:

Նշենք, որ Եւնիսփորթ իր առաջին մրցումին 2-0 արդիւնքով պարտուած էր Լիթուանիոյ Զաուս Ժալկիրիսէն, որ երէկ Յունաստանի Տուքասի դէմ 4-4 արդիւնքով հաւասարութիւն արձանագրեց:

Շար.ը՝ Էջ 8

ՊԱՏՆԵԿԱՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԻ ԽԱՂԵՐՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆԸ ՀԻՆԳ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐՈՎ ՊԻՏԻ ՄԱՍՆԱԿՑԻ

31 հոկտեմբերէն 13 Նոյեմբեր Սենեկալի մայրաքաղաք Տաքարի մէջ տեղի պիտի ունենան ամառնային պատանեկան Ռդիմպիական խաղերը:

Հայաստանի հաւաքականը այս խաղերուն պիտի մասնակցի 5 մարզիկներով, որոնք պիտի մասնակցին չորս մարզածներու՝ լողարշաւի, բռնցքամարտի, Թայ Զուանտոյի եւ աթլետիզմի:

Հայաստանի ներկայացուցիչներէն առաջինը պիտի սկսի լողարշաւի մըրցումներուն: 1 Նոյեմբերին Վլատիմիր Վարուսեան կը մասնակցի 100 մետր թիթեռնիկ լողաճի մրցումներուն, իսկ 4 Նոյեմբերին Մարգարիտա Գեորգեան կը մասնակցի 50 մետր ազատ ոճի լողարշաւի մրցումներուն:

7 Նոյեմբերին բռնցքամարտի մըրցումներուն ելոյթ պիտի ունենայ Սուրեն Կատվալեան, որ մետալներու համար կը պայքարի մինչեւ 65 քկ կշիռի մրցումներուն:

Յաջորդ օրը՝ 8 Նոյեմբերին, պայքա-

րի մէջ կը մտնեն եւս երկու հայ մարզիկներ: Դաւիթ Գրիգորեան կը մասնակցի Թայ Զուանտոյի մրցաշարքի մինչեւ 55 քկ կշիռի մրցումներուն, իսկ Աստղիկ Փանոսեան հանդէս կու գայ 100 մետր վազքի մրցումներուն:

2026-ի պատանեկան 4-րդ Ռդիմպիական խաղերը պատմական պիտի ըլլան՝ առաջին անգամ ըլլալով Ռդիմպիական շարժման հովանիին տակ տեղի ունենալով ափրիկեան ցամաքամասին մէջ:

Մրցաշարքին կը մասնակցին աշխարհի տարբեր երկիրներէ շուրջ 2700 պատանի եւ պարմանուի մարզիկներ, որոնք մետալներու համար կը պայքարին 25 մարզածներու մէջ:

Բացման արարողութիւնը տեղի կ'ունենայ 31 հոկտեմբերին, իսկ խաղերը կ'աւարտին 13 Նոյեմբերին: Հայաստանի 5 ներկայացուցիչներուն համար Սենեկալի մէջ տեղի ունենալիք Ռդիմպիական խաղերը իրենց կարողութիւնները ցուցադրելու կարելիութիւն պիտի տան:

ԲՈՆՔՍՍԱՐՏ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԱՆԻՆԵՐԸ 2 ՊՐՈՆՁԷ ՄԵՏԱԼՆԵՐ ՇԱՀԵՑԱՆ

Թուրքիոյ Տրապիզոն քաղաքին մէջ վերջ գտաւ մինչեւ 15 տարեկան պատանիներու բռնցքամարտի Եւրոպայի ախոյեանութիւնը: Մրցաշարքի արդիւնքներուն հիմամբ Հայաստանի հաւաքականը Նուաճեց երկու պրոնզէ մետալ, մէկական՝ տղոց եւ աղջկանց մրցումներուն:

Հայաստանի հաւաքականի կազմէն մրցանակակիրներ դարձան Նարե Ծաքարեան (40 քկ) եւ Խաչիկ Բաբայեան (63 քկ):

Այս կշիռներուն Եւրոպայի ախոյեան դարձան անգլիացի Պրոկկըն Տարրի (40 քկ) եւ լաթվիացի Պրոխորս Գրիսունիսս (63 քկ):

Յատկանշական էին նաեւ Ռուսիան ներկայացնող հայազգի մարզիկներու ելոյթները: Փոլինա Աղաշանեան 50 քկ կշիռի Եւրոպայի ախոյեան դարձաւ, իսկ Արթուր Ասատրեան պրոնզէ մետալ Նուաճեց մինչեւ 75 քկ կշիռի մըրցումներուն:

ԲՈՆՔՍՍԱՐՏ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՄԷԿ ՊՐՈՆՁՈՎ ԱՒԱՐՏԵՑ ԱՇԽԱՐՀԻ 19 ՏԱՐԵԿԱՆԷՆ ՎԱՐ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻԻՆԸ

Մոկթենկըրոյի Պուտվա քաղաքին մէջ տեղի ունեցած բռնցքամարտի 19 տարեկանէն վար աշխարհի ախոյեանութիւնը վերջ գտաւ:

20 մետալներու վրայ խաղցուեցան տասը տղոց եւ տասը աղջկանց մըրցումները:

Շար.ը՝ Էջ 8

ՀՈՒՄԻ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐ ՄԸ
ԵԳԻՊՏՈՍԻՒՄ՝ ՄԷՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱԲԻՈՅ
ՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՏՐԱՄԱԳՐԵԼՈՒ ՈՐՈՇՈՒՄԸ
«ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՀՈՉԱԿՈՒՄ» ԿՈՐԱԿԷ

Հուսիսներու Անսարուլլա շարժումը Եգիպտոսի՝ Մեուտական Արաբիոյ պաշտպանական աջակցութիւն տրամադրելու որոշումը Եմէնի դէմ «պատեռազմի հռչակում»-ի համագոր նկատեց:

Անսարուլլա շարժումի քաղաքական խորհուրդի անդամ Մոհամետ Ալի Հուսի յայտնեց. «Իրապէս ուշագրաւ է, երբ անոնք իրենց պնդումին համաձայն, շրջանին մէջ խաղաղութեան կը ձգտին, Եգիպտոսն ու անոր խորհրդարանը իրենց զօրակցութիւնը կը յայտնեն Մեուտական Արաբիոյ թագաւորութեան այսպէս կոչուած պաշտպանութեան, եւ այդպիսով պատերազմ կը յայտարարեն Եմէնի հանրապետութեան դէմ»:

Նշենք, որ Մեուտական Արաբիոյ պաշտպանութեան նախարար Խալեդ Պըն Սալման իշխանը երկուշաբթի օր Թեհրանի մէջ մասնակցած էր Իրանի, Փաքիստանի եւ Թուրքիոյ պաշտօնատարներու հետ հանդիպումին, որուն նպատակն էր «շրջանին մէջ լարուածութեան նուազումը», մինչ հուսիսներու եւ Մեուտական Արաբիոյ միջեւ բախումները կը սրին:

ՄԷՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱԲԻԱՆ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Փաստաթուղթը այս շաբաթ անցած է արտաքին յարաբերութիւններու յանձնախումբէն, եւ այժմ պէտք է հաստատուի խորհրդարանի լիազումար նիստի ընթացքին: Անիկա նաեւ պէտք է լիազօրութիւն տայ զինուորները արտասահման ուղարկելու եւ առանձին փաստաթուղթ որդեգրել ռազմակայանի ստեղծման մասին, եթէ թուրք օրէնսդիրները ատիկա անհրաժեշտ նկատեն:

«Հիւրիդէթ»-ի տուեալներով, անվտանգութեան նոր հայեցակարգի ծիրին մէջ Թուրքիան կը դիտարկէ իր զինուորական ներկայութեան ընդլայնումը տարբեր ցամաքամասերու վրայ, մասնաւորաբար Ափրիկէի եւ Ասիոյ մէջ, երկկողմանի համաձայնագիրներու եւ տարբեր դաշինքներու ծիրին մէջ ձեռք բերուած համաձայնութիւններու հիման վրայ: Ատիկա պայմանաւորուած է նաեւ 2027-2028 թուականներուն Միջին Արեւելքի մէջ զինուորական ուղղակի ներկայութիւնը կրճատելու Միացեալ Նահանգներու ծրագիրներով:

«Թուրքիոյ նպատակը նոր դարաշրջանին մէջ իր ռազմական կարողականութիւնը օգտագործելն է ոչ միայն սեփական սահմանները պաշտպանելու, այլ նաեւ տարբեր շրջաններու մէջ, ուր ան ունի ապահովական շահեր» զսպման ազդեցութիւն եւ դիւանագիտական ազդեցութիւն ստեղծելու համար», կը գրէ թերթը:

Թուրքիան ռազմակայաններ ունի 12 երկիրներու մէջ: Անոնցմէ մեծագոյնը հիւսիսային Կիպրոսի մէջ է, ուր տեղակայուած են աւելի քան 30000 զինուորներ: Թուրքիան ռազմակայաններ ունի նաեւ Զաթարի, Իրաքի, Սուրիոյ, Սոմալիի, Լիպիոյ եւ շարք մը այլ երկիրներու մէջ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՄԷԿ ՊՐՈՆԶՈՎ ...

Շարունակուած 7-րդ Էջէն

Հայաստանի հաւաքականը աշխարհի ախոյեանութեան մասնակցեցաւ 9 թնցքամարտիկներով եւ մրցաշարքը ավարտեց մէկ պրոնզէ մետալով: Հայկական խումբի միակ մետալը շահեցաւ Արտեմ Ստեփանեան, որ հանդէս եկած էր մինչեւ 70 քկ կշիռի մրցումներու:

Կիսաւարտականին չհասած, Ստեփանեան երեք յաղթանակ արձանագրած էր՝ պարտութեան մատնելով Լաթվիոյ, Պուլկարիոյ եւ Ռուսիոյ ներկայացուցիչները: Կիսաւարտականին հայ մարտիկը մրցեցաւ իրլանտացի ճոն Տանիէլ Սաիերի դէմ եւ իրաւարարներուն շնորհած 2-3 արդիւնքով միայն պարտուեցաւ:

Մահեր ոսկի մետալակիր դարձաւ 5-0 արդիւնքով յաղթելէ ետք Ղազարխանսանի ներկայացուցիչ Պիպարս Աշերպային:

ԿՌԻԶՈՒԻ

Bijouterie Garo կարիքը ունի վարպետ աղամանդաշարի մը, կիսաժամ աշխատանք: Վճարումը՝ ամսական կամ քարի գումար: Դիմել՝ հեռ. 03-207772 կամ 01-266514:

ԸՍՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

ԳԵՐԻՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՈՒՂԻՆ
Կ՛ԱՆՑՆԻ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՀԵՏ
ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՄԵՋԷՆ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Արարատ Միրզոյեան 28 հոկտեմբերին Ազգային ժողովին մէջ պատասխանելով ընդդիմադիր «Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր Լիլիթ Գալստեանի հարցումին, թէ միջազգային իրաւունքի ի՞նչ գործիքակազմեր գործադրուած են գերինները վերադարձնելու համար, ըսաւ. «Գերիների հարցով դիմել ենք երրորդ երկրներին, բայց չի ստացում հարցը լուծել»:

Նախարարը երկիրներու անուններ չտուաւ, բայց ըսաւ. «Երրորդ երկրներին, մեր ընդհանուր գործընկերներին խնդրել ենք, ասել ենք,

բայց իրենց (Պաքուից) ասել են՝ գործ չունենք այդ հարցի հետ: Ուզո՞ւմ էք դառը իրականութիւն՝ սա է: Մենք ունենք ճանապարհ, այդ ճանապարհն անցնում է Ազրպէյճանի հետ մեր երկխօսութեան միջով»:

Ազրպէյճանական բանտերուն մէջ այժմ 19 հայ գերիններ կը պահուին. անոնք դատապարտուած են 15 տարիէն մինչեւ ցմահ բանտարկութեան: Մարդու իրաւունքներու կոպիտ խախտումներով յայտնի Ազրպէյճանի մէջ դատաւարութիւնները կը կայանան փակ՝ միջազգային դիտորդներու ու լրատուամիջոցներու բացակայութեամբ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ ԲՈՒՈՆ ԾԵՃԿՈՏՈՒՔ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

«Փտածութեան մէջ թաթխուած մարդիկ կը խօսին փտածութեան, ֆէյքերու, ընտանիքի անդամները թիրախաւորելու մասին: Պարոն Կարապետեան, ես մեղաւոր չեմ, որ ձեր ամբողջ ազգուսակը կը զբաղի քաղաքականութեամբ, ներառեալ ձեր հօրեղբայրը, ձեր հայրը, ձեր հօրեղբօր որդին, վերջինս Նոյնիսկ նախարարութիւն կը փորձէր բանալ մեր երկրին մէջ: Ես մեղաւոր չեմ, որ կ'ուզէր բանալ նախարարութիւն մը, որ բաւարարէր բոլոր կիները», իր ելոյթին մէջ ըսաւ Չախոյեան:

Այս վերջին դրուագէն յետոյ կռիւը սկսաւ: Անկէ ետք խօսքերուն փոխարինեցին բռնուցքները: Երկար ժամանակ Ազգային ժողովի նախագահ Ռուբէն Ռուբինեան կը յորդորէր հանդարտիլ եւ նիստը միտումնաւոր չէր ընդհատել:

ԼԻԲԱՆՆԵԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

Շարունակուած 2-րդ Էջէն

- «ՆԻՏԱ ՌԱԹԱՆ» օրաթերթ. «Ուաշինկթընէ եկող տեղեկութիւններ երեսան կը հանեն, թէ լիբանանցի դատաւորներու դէմ պատժամիջոցներ պիտի հաստատուին տարբեր պատճառներով, որոնց շարքին՝ ապացուցած փտածութիւն եւ Յրգապալայի հետ գործակցութիւն»:
- «ԱԽՊԱՐ» օրաթերթի տեղեկութիւններուն համաձայն, «Սահմանադրական խորհուրդի խորհրդարանի նախագահի Նէպիի Պըրրիին ենթակայ անդամներուն համաձայնեման օրինագիծին թեր չըուեարկելը վարչապետ Նաուաֆ Սալամի մօտ Պըրրիի նկատմամբ դժգոհութիւն յառաջացուց»:
- «ՆԱՅՐԱՐ» օրաթերթ. «Ի յայտ եկաւ, թէ շարք մը երեսփոխաններ լրատուամիջոցներու ճամբով կ'արծարծեն թղթածրարներ, որոնց վերաբերեալ իսկական տուեալներու չեն տիրապետեր, եւ պատասխանելէ փախուստ կու տան, երբ անոնցմէ կը պահանջուի փաստեր ներկայացնել»:
- «ՆԱՅՐԱՐ» օրաթերթ. «Նախագահական հեղինակութիւն մը իր հանդիպումներուն ընթացքին՝ հակադարձելով լիբանանեան բանակը քննադատելու արշաւներուն կ'ըսէ. «Անոնք հասարակական կարծիքին կը բացայայտեն, թէ իրենց պատմութեան ընթացքին բանակին համար ինչ ըրին: Բանակը կարմիր գիծ է. առանց անոր երկիր չի մտար»:
- «ՆԱՅՐԱՐ» օրաթերթ. «Ընթացիկ տուեալներով՝ Զէյթարթի օդակայանին մէջ շինարարական եւ սարքաւորումներու աշխատանքները կ'ընթանան սահմանուած ծրագիրին համաձայն,

հատեր:

«Յատուկ պիտի չընդհատեմ նիստը, որ բոլորը տեսնեն այս ամէնը: Նիստը պիտի շարունակուի: Դո՛ւք կողմնորոշուեցէ՛ք՝ ծեծճռտուք պիտի ըլլա՛յ, թե՛ պիտի չըլլայ: Կա՛մ ցրուեցէք, կա՛մ նստեցէ՛ք», ըսաւ Ռուբինեան:

Բայց իրավիճակը այլ անելի լարուեցաւ, երբ Ազգային ժողովի փոխնախագահ Վահագն Ալեքսանեան նիստերու դահլիճի աթոռը նետեց ընդդիմադիրներու ուղղութեամբ, որմէ ետք Ռուբէն Ռուբինեան ընդմիջում յայտարարեց: Ծեծկռտուքը ընդմիջումէն յետոյ շարունակուեցաւ նաեւ խորհրդարանի միջանցքին մէջ: Միջանցքին մէջ Ազգային ժողովի անվտանգութեան աշխատակիցները ստիպուած էին Նոյնիսկ պատ կազմել «հակամարտող կողմերուն» միջեւ:

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

ապահովելով Նեթանիահուի ճամբարին (53 աթոռ) եւ ընդդիմութեան (48 աթոռ) խորհրդարանին մէջ մեծամասնութիւն ապահովելու ճամբան փակած ըլլալու իրողութիւնը Իսրայէլի մէջ քաղաքական ցնցում յառաջացուց, եւ սկսան խորայլեան մեղադրանքներ հնչել, թէ Զաթարն ու Թուրքիան ֆինանսաւորած են «Արաբական միացեալ ընտրացանկ»-ը՝ Ռահեմը:

Իսրայէլեան ոստիկանութիւնը յայտարարեց, թէ այս հարցով կասկածելի մը կը հարցաքննէ, իսկ իսրայէլեան «Ետիդա» Ահրոնութ» օրաթերթին համաձայն, շարք մը ուրիշներ կալանաւորուած են արաբական ցուցակին քուէարկելու համար ընտրակաշառք ստացած ըլլալուն համար:

Իսրայէլեան «Մաարիւ» օրաթերթը նշեց, որ ընդհանուր ապահովութեան ծառայութեան՝ Շապաքէն պաշտօնատարներ հաստատած են, որ դատաւոր Նոհամ Սոլպերկի կողմէ հրամանագիրէ մը ետք, «վերջերս հաւաքուած հետախուզական տեղեկութիւններու հիմամբ» հետաքննութեան ձեռնարկուած է:

Օրաթերթը նշեց, որ իսրայէլեան իշխանութիւնները «Զաթարէն եւ Թուրքիայէն դէպի Իսրայէլ գումարներու փոխանցման կասկածանքներ, ինչպէս նաեւ ընտանիքներու քուէներու դիմաց գումարներու փոխանցման հաւանականութիւնը կը քննեն»:

Իսրայէլեան «Ծերուզալեմ Փոսթ» օրաթերթը եւս հաղորդեց. «Շապաքը իսրայէլեան ընտրութիւններուն արաբական մասնակցութեան համեմատութիւնը բարձրացնելու նպատակով օտար կողմերու, ներառեալ Զաթարի եւ Թուրքիոյ կողմէ ֆինանսաւորման կասկածներու շուրջ հետաքննութիւն կը կատարէ»:

Իսրայէլի գործող վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու հարց տուաւ. «(Փոփոխութեան համար արաբական շարժումի նախագահ, Քլետեթի արաբ անդամ) Ամմետ Թիպին ընտրութիւններէն չորս օր առաջ ինչո՞ւ Զաթար այցելեց»:

Եաշար կուսակցութեան ղեկավար, Իսրայէլի վարչապետի պաշտօնի թեկնածու Կապի Այզենքօր իր կարգին ըսաւ. «Մենք իսրայէլեան ընտրութիւններուն մէջ օտար միջամտութեան կասկածներու հարցով կապի մէջ ենք առնչակից կողմերուն հետ»:

Այզենքօր Նեթանիահուի եւ անոր ղեկավարած կուսակցութիւնը մեղադրեց ընտրութիւններուն օրինականութիւնը խլելու «համակարգուած ու կազմակերպուած արշաւի մը» ձեռնարկելու մէջ:

Իսրայէլեան «Ետիդա» Ահրոնութ» օրաթերթը հաղորդեց, որ Իսրայէլը մեր տունն է կուսակցութեան ղեկավար Ալիտոր Լիպըրման յայտարարած է. «Նեթանիահուի կամ Ամմետ Թիպիի հետ կառավարութեան մը մաս պիտի չկազմենք»:

Իսրայէլի նախագահ Իսիաք Շրեցոկ կոչ ուղղեց՝ արաբական կուսակցութիւններու ընտրութիւններուն արդիւնքին վրայ ազդող օտար ֆինանսաւորում ստանալու վերաբերեալ «փտածութեան կասկածներու» շուրջ հետաքննութեան պատճառով ամբողջ արաբական հասարակութեան պարկեշտութիւնը հարթականի տակ չառնելու:

Լիբուտ կուսակցութիւնը յայտարարեց, որ «Իսրայէլի ընտրութիւնները գողցուեցան»՝ աւելցնելով. «Անիկա ժողովրդավարութեան վրայ յարձակում կը նկատուի»:

Արաբական միացեալ ցուցակ կուսակցութիւնը հերքեց ընտրութիւններու ֆինանսաւորման մեղադրանքներուն հետ որեւէ կապ ունենալ եւ ճշմարտութիւնը բացայայտելու համար իր համագործակցութիւնը հաստատեց:

Երեկ երեկոյեան բոլոր քուէներու հաշուարկման աւարտէն ետք հաղորդուեցաւ, թէ Նեթանիահուի դաշինքը 120 աթոռներէ բաղկացած Քլետեթին մէջ ապահոված է 53 աթոռ, ընդդիմութիւնը՝ 48 աթոռ, իսկ արաբական կուսակցութիւնները՝ 19 աթոռ: Ընտրական կեդրոնական յանձնախումբը սակայն յայտարարեց. «Վերջնական արդիւնքները պիտի հրապարակուին յառաջիկայ չորեքշաբթի օր՝ ընտրութեան կեղծուած ըլլալուն ստուգումէն ետք»:

ԵՈՒՆԻՄՓՈՐԹ ԻՐ ԱՌԱՋԻՆ ...

Շարունակուած 7-րդ Էջէն

Նշենք, որ Եունիսփորթ այսօրուան մրցումը վճռական պիտի ըլլայ Տուքասին դէմ, եւ յաղթանակով մը միայն Եունիսփորթ կրնայ հասնիլ յաջորդ հանգրուան, եթէ Լիթուանիոյ ախոյեանը որեւէ կետ կորսնցնէ Տիֆերտանժի դէմ մրցումին:

Նշենք, որ այս խմբակի բոլոր մրցումները տեղի կ'ունենան Լիւքսամպուրկի մէջ:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՆՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ...

Շարունակուած 7-րդ Էջէն

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՍԱՄՊՕ - ՏՐԱԸ

Կարէն Սարգսեան (58 քկ), Գեորգ Մանուկեան (64 քկ), Արամ Աղաջանեան (71 քկ), Պորիս Շատվերեան (79 քկ), Գոռ Յարութիւնեան (88 քկ) եւ Արսէն Հայրապետեան (98 քկ):

ԱՂՏԻԿՆԵՐ

Աննա Այվազեան (50 քկ):

ՄԱՐՏԱԿԱՆ ՍԱՄՊՕ - ՏՐԱԸ

Նարեկ Գոգիկեան (58 քկ), Մայիս Ներսեսեան (64 քկ), Արսէն Աւետիսեան (71 քկ), Գեորգ Ազատեան (79 քկ), Լեւոնիտ Մելիքեան (88 քկ), Արման Եսայեան (98 քկ), եւ Մխիթար Թեմուրեան (98 քկ եւ վեր):

ԱՂՏԻԿՆԵՐ

Եկատերիա ժիգալովա (80 քկ):